

ULUSLARARASI HUKUK VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ULUSLARARASI HUKUK B Ü L T E N İ

OCAK - 2016

7. SAYI

4 Ayda Bir Yayınlanır

Adalet Bakanlığı'nda Devir Teslim Yapıldı

Sayın Bakanımız Bekir BOZDAĞ
Gürcistan Başsavcısını Kabul Etti

Diplomasi Eğitim Programı
Gerçekleştirildi

Şanhay İşbirliği Örgütü
Adalet Bakanları Toplantısı

Sahibi

Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler
Genel Müdürlüğü Adına

Dr. Harun MERT
Genel Müdür

Yayına Hazırlayan

Editör

Dr. Yavuz YILMAZ
Daire Başkanı

Yayın Kurulu

Zehra Cansu ORHAN
Tetkik Hâkimi

Güray GÜÇLÜ
Tetkik Hâkimi

Ferhat Yavuz TAŞOLAR
Tetkik Hâkimi

Yakup YILDIRIM
Tetkik Hâkimi

Zeynep Fulya İŞILAK
Uzman Yardımcısı

Yeşim ERDEN
Uzman Yardımcısı

Tasarım - Dizgi

Bekir SARITAŞ
Grafiker

Adres

Milli Müdafaa Cad.
Adalet Bakanlığı Ek Binası
No:22
Tel: 0 312 414 80 51
Faks: 0 312 219 45 23

www.uhdigm.adalet.gov.tr
mail: uhdigm@adalet.gov.tr

Bültende yer verilen yazılarda ileri sürülen görüşler yazarına aittir.

İçindekiler

Editör'den	1
Dr. Harun MERT <i>Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün Görevleri</i>	3
Dr. Yavuz YILMAZ <i>Şanhay İşbirliği Örgütü Adalet Bakanları Toplantısı ve Türkiye</i>	5
Murat SEKMEN <i>6384 Sayılı Kanun ile Kurulmuş İnsan Hakları Tazminat Komisyonu</i>	7
Nilgün VARER <i>Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi (Apostil) ve Uygulaması</i>	10
Hüseyin Serkan YILDIZ <i>Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi ve Uygulaması</i>	12
Yakup YILDIRIM <i>Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İfade Hürriyetinin Başkalarının Şöhret ve Haklarının Korunması Nedeniyle Sınırlandırılması</i>	14
Zehra Cansu ORHAN <i>Nuremberg Askeri Ceza Mahkemesi ile Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi Üzerine Bir İnceleme</i>	17
Ferhat Yavuz TAŞOLAR <i>Cezaî Konularda Uluslararası Adli Yardımlaşma Talepleri</i>	19
Tuğrul UZUN <i>Uluslararası Çocuk Kaçırma Davlarında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Yaklaşımı</i>	22
Zeynep Fulya İŞILAK <i>Hükümlü Nakli Süreci</i>	24
Yeşim ERDEN <i>Anayasa Mahkemesine Temyiz Niteliğindeki Şikayetler</i>	26
Burak İPEKSÜMER <i>Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuruda Adalet Bakanlığı</i>	30
Mehmet Fatih DOĞAN <i>Uluslararası Anlaşmaların İç Hukuktaki Yeri ve Denetimi</i>	31
Ayla SERÇE <i>Cezaî Konularda Adlî İşbirliği Rehberi</i>	33

EDİTÖR'DEN

Uzun bir aradan sonra tekrar merhaba Değerli Okuyucular,

Geriyeye dönüp baktığımızda, ilk kez 2008 yılı Ocak ayında yayınlanan Uluslararası Hukuk Bülteni'nin son sayısının 2010 Nisan ayında sizlerle buluştuğunu görüyoruz. Bu süreçte toplam 6 sayı yayımlanmış ve sonra beş yıldan daha fazla bir süre Bültenimizin yayımına ara verilmiştir. Artık tekrar buluşma vaktinin geldiğini düşünerek, taze bir soluk ve heyecanla yayınımıza yeniden başlıyoruz. Geleceğe yönelik düşünce ve hedefimiz, yayınımızı zamanında ve kesintisiz olarak devam ettirmektir.

Aradan geçen beş yıllık süre zarfında Türkiye'de köklü değişimler olduğu gibi Bakanlığımızda ve Genel Müdürlüğümüzde de büyük yenilenmeler yaşandı. Bunların başında, personel açısından ortaya çıkan değişim gelmektedir. Elbette ki kişiler gelip geçicidir. Ancak çalışanları ne kadar değişirse değişsin, kurumların birer manevi şahsiyeti vardır. Bu şahsiyetler varlıklarını ve faaliyetlerini devamlılık esasına göre ve belli teamüller temelinde sürdürür. Zaten kurumlarda çalışan kişiler görevlerini kendileri adına değil o kurum adına yürütürler. Bu bakış açısı ile sizlere Bültenimizin yeni sayısını sunuyoruz.

Bültenimizin içeriğinde temel olarak, Genel Müdürlüğümüzün çalışma alanı içine giren konulara ilişkin bilgi veren ve son gelişmeleri sizlere aktarmayı amaçlayan yazılara, yakın zamanda yapılan önemli uluslararası toplantı ve konferanslar ile bunların sonuçlarına ve diğer faaliyetlerimize yer vereceğiz. Böylece hem yaptığımız işler hakkında siz değerli okurlarımıza bilgi sunmak hem de tecrübe paylaşımı adına bir iletişim ortamı oluşturmak istiyoruz.

Bu sayımızda, uluslararası adli yardımlaşma kapsamında kalan konularda genel nitelikte bilgi verici yazılarla, bazı uluslararası anlaşmaların uygulanmasına değinen çalışmalara yer verdik. Bunların yanı sıra inceleme yazısı niteliğinde olan; Nuremberg Askeri Ceza Mahkemesi ile Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi'nin yapısı ve faaliyetleri hakkındaki değerlendirmeler ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin uluslararası çocuk kaçırma davalarındaki yaklaşımını konu alan çalışmaların ilginizi çekeceğini düşünüyoruz. Ayrıca insan hakları penceresinden bakılarak hazırlanan; ifade hürriyeti, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda Adalet Bakanlığı ve bireysel başvuru incelemesinde temyiz merci niteliğindeki şikâyetler de ele alınan konular arasında yer almaktadır.

Yoğun iş gündemi içerisinde zaman ayırarak yazılarıyla katkıda bulunan tüm değerli çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Yayım periyodu dört ayda bir olan Bültenimizin gelecek sayısında görüşmek ümidiyle...

2992 sayılı "*Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin DeđiŐtirilerek Kabulü Hakkında Kanun*"un 8. maddesinde Bakanlığın ana hizmet birimleri arasında sayılan Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün (UHDİGM) görevleri aynı kanunun 13/A maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme uyarınca UHDİGM'in görevlerini dört ana baŐlıkta toplamak mümkündür:

1. Hukuki ve cezai konularda uluslararası adli yardımlaşma,
2. Uluslararası kuruluşlarla ilgili faaliyetler,
3. Yabancı devletlerle ikili ilişkiler,
4. İnsan hakları alanındaki çalışmalar.

1. Hukuki ve Cezai Konularda Uluslararası

Adli Yardımlaşma

UHDİGM'in 2992 sayılı kanun çerçevesinde başlıca görevi hukuki ve cezai konularda uluslararası adli yardımlaşma faaliyetlerini yürütmektir. Türkiye'nin taraf olduğu bazı çok taraflı ve ikili andlaŐmalarda UHDİGM uluslararası adli yardımlaşma taleplerinin yerine getirilmesinde "*Merkezi Makam*" olarak yetkilendirilmiŐtir.

"*Hukuk alanında uluslararası adli yardımlaşma*" denildiğinde öncelikle istinabe ve tebligat talepleri akla gelmektedir. Mahkemelerin görmekte oldukları davalarda, yabancı devlet makamlarından tarafların veya tanıkların dinlenilmesi, bilirkiŐi incelemesi, bilgi-belge temini ve tebligat talepleri bu alanda uygulamada en çok karşılaşılan taleplerdir. Bahse konu alanlarda ikili andlaŐmaların yanı sıra Lahey sözleşmeleri sıklıkla uygulanan sözleşmelerdir.

UHDİGM uluslararası aile hukukunu ilgilendiren alanlarda da önemli bir rol üstlenmektedir. Bu kapsamda "*uluslararası çocuk kaÇırma*" olarak adlandırılan ve velayet hakkı ihlal edilerek bir ülkeden başka bir ülkeye götürülen ya da alıkonulan çocukların mutad meskenlerinin bulunduğu ülkeye geri dönmelerini sağlamaya yönelik işlemlerde merkezi makam görevini ifa etmektedir. Bahse konu işlemler Uluslararası Çocuk KaÇırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi çerçevesinde yerine getirilmektedir.

UHDİGM uluslararası aile hukukunun bir diğer konusunu teşkil eden "*nafaka alacaklarının yabancı devletlerde tahsili*" ile ilgili görevlerini de Lahey ve New York sözleşmeleri uyarınca yürütmektedir.

"*Ceza alanında uluslararası adli yardımlaşma*" ise yürütölmekte olan bir soruşturma ya da kovuşturma kapsamında, yabancı devlet adli makamlarından Şüpheli, sanık ya da tanıkların ifadesinin alınması, bilgi-belge temini, delil ya da müsadere amacına yönelik olarak kazançlar, malvarlığı ya da araç-gereçler üzerinde arama ve elkoyma gibi talepleri kapsamaktadır.

Bunlara ilave olarak "*suçluların geri verilmesi*", "*bükmömlülerin uluslararası nakli*", "*kovuŐturmaların başka bir devlete aktarılması*" ve "*yabancı ceza ilamlarının infazı*" da UHDİGM tarafından koordine edilen ve geniş anlamda ceza alanında uluslararası adli yardımlaşma kapsamında değerlendirilebilecek diğer adli işbirliği müesseseleridir.

Ceza alanında uluslararası adli yardımlaşma hususunda ikili andlaŐmaların yanı sıra, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi ile Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi başta olmak üzere, yukarıda belirtilen diğer adli işbirliği müesseselerine ilişkin olarak Avrupa Konseyi (AK) bünyesinde kabul edilen diğer sözleşmeler sıklıkla başvurulan uluslararası sözleşmeler arasında yer almaktadır.

UHDİGM merkezi makam sıfatıyla, hukuki ve cezai konularda yabancı devlet makamlarına iletilmek üzere Mahkemeler ya da Cumhuriyet savcılıkları tarafından hazırlanan taleplerin ön incelemesini yapmakta ve gelen evrakın ilgili uluslararası sözleşme ya da iç mevzuatta öngörölen Şartlara uygun Şekilde hazırlanması hususunda adli makamlarımıza yardımcı olmaktadır. Aynı Şekilde yabancı devletlerden gelen adli yardımlaşma talepleri de

ön incelemeden geçirildikten sonra ilgili makamlarımıza iletilmektedir. Bu konularda adli makamlarımızca dikkat edilmesi gereken hususları göstermek üzere UHDİGM tarafından çeşitli genelgeler ve rehberler yayınlanmıştır.

2. Uluslararası Kuruluşlarla İlgili Faaliyetler

UHDİGM'in önemli görevlerinden biri de Bakanlığımızın uluslararası kuruluşlarla ilgili faaliyetlerini yürütmektir. Birleşmiş Milletler (BM) ve AK başta olmak üzere, Türkiye'nin üyesi bulunduğu değişik uluslararası örgütlerin hukuk ve yargı alanında faaliyet gösteren çok çeşitli komiteleri bulunmaktadır.

UHDİGM görev alanıyla ilgili uluslararası kuruluşların faaliyetlerine aktif bir şekilde iştirak etmektedir. Komite toplantılarına katılım sağlamanın yanı sıra, Türk mevzuatı ve uygulamasıyla ilgili bilgileri uluslararası kuruluşlara aktarmakta, bu kuruluşların çalışmalarını da Bakanlığın ilgili birimlerine ve diğer kurumlara iletmektedir.

UHDİGM'in bu alandaki en yoğun faaliyetlerini merkezi Strazburg'da bulunan AK'nin çalışmaları teşkil etmektedir. Bunlar arasında Avrupa Hukuk İşbirliği Komitesi (CDCJ), Avrupa Suç Sorunları Komitesi (CDPC) ve Cezai Konularda İşbirliğine Dair Avrupa Sözleşmelerinin Uygulanması Uzmanlar Komitesi (PC-OC) ön plana çıkmaktadır.

Ak'nin alt komiteleri arasında yer alan Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonu (CEPEJ), Penolojik İşbirliği Kurulu (PC-CP), Avrupa Hâkimler Danışma Komitesi (CCJE), Avrupa Savcılar Danışma Komitesi (CCPE) gibi komitelerin faaliyetleri ise diğer Bakanlık birimleri ya da ilgili kuruluşlar tarafından takip edilmektedir.

UHDİGM bazı uluslararası kuruluşlarla ilgili faaliyetleri diğer bakanlıklarla işbirliği içinde yürütmektedir. Örneğin Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu ile AK'nin bir alt birimi olan Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) çalışmalarını koordinatör birim olarak yerine getirirken, Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından koordine edilen Mali Eylem Görev Gücü (FATF) faaliyetlerine ise yardımcı birim olarak katkı sağlamaktadır.

Bakanlığımızca uluslararası kuruluşların faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde takip edilmesi amacıyla BM (New York ve Cenevre Ofisleri), AK, Avrupa Birliği ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı nezdindeki Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilciliklerinde adalet müşavirleri görevlendirilmiştir.

3. Yabancı Devletlerle İkili İlişkiler

UHDİGM yabancı devletlerle ikili adli işbirliğinin yürütülmesinde koordinatör birim olarak faaliyet göstermektedir. Bakanlığın üst düzey heyetlerinin yabancı

devletlere gerçekleştirdikleri ziyaretlerin hazırlıkları ile yabancı devletlerin adalet bakanlıkları ile diğer yargı heyetlerinin ülkemize yaptıkları ziyaretlerin organizasyonu UHDİGM tarafından yapılmaktadır.

Öte yandan, yabancı devletlerle adli yardımlaşma konusundaki ikili andlaşmalar, işbirliği protokolleri ile ortak açıklamaların hazırlanması ve müzakeresi UHDİGM tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bunlara ilave olarak, adli işbirliğinin geliştirilmesi ya da adli yardımlaşma alanında ortaya çıkan sorunların çözülmesi amacıyla yabancı devletlerin muadil makamlarıyla düzenli toplantılar yapılmaktadır. Ayrıca Dışişleri Bakanlığı ile yabancı devletlerin dışişleri bakanlıkları arasında periyodik olarak gerçekleştirilen konsolosluk görüşmelerine iştirak edilmektedir.

Yabancı devletlerle ikili ilişkilerin güçlendirilmesi ve adli yardımlaşma taleplerimizin daha etkin bir şekilde takip edilmesi amacıyla Türk vatandaşlarının yoğun olduğu Berlin, Paris, Lahey, Brüksel, Londra ve Vaşington'daki Büyükelçiliklerimiz nezdinde adalet müşavirleri görevlendirilmiştir.

4. İnsan Hakları Alanındaki Çalışmalar

UHDİGM bünyesinde 2011 yılında İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulmuştur. Birimin başlıca görevi, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) yapılan başvurular hakkındaki savunmaları hazırlamak ve AİHM tarafından verilen ihlal kararlarının yerine getirilmesini takip etmektir.

Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvurularda Bakanlık görüşlerinin Mahkemeye bildirilmesi işlemleri de İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Başkanlık ayrıca, AİHM'in Türkiye hakkında verdiği tüm kararların ve diğer ülkeler aleyhinde verilen önemli kararların Türkçeye çevrilmesini sağlamakta, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve uygulamasıyla ilgili bilimsel çalışmaları takip etmekte ve insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak, proje, seminer ve eğitim faaliyetleri gibi çok yönlü çalışmalar yürütmektedir.

UHDİGM'in faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi için <http://www.uhdigm.adalet.gov.tr/> adresindeki internet sitesine başvurulabilir. İnsan Hakları Daire Başkanlığımızın da <http://www.inhak.adalet.gov.tr/> adresinde ayrı bir internet sitesi bulunmaktadır.

ŞANHAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ADALET BAKANLARI TOPLANTISI VE TÜRKİYE

Örgüt Hakkında Genel Bilgi

Çin Halk Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu'nun yön verdiği Şanhay İşbirliği Örgütü, Soğuk Savaş'ın bitmesiyle birlikte dünyada tek süper güç kalan ABD'nin hegemonyasının kırılması ve "çok kutuplu dünya" yaratma arayışı sonucunda ortaya çıkmıştır.

Temelleri, Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Kırgızistan, Tacikistan ve Kazakistan tarafından, "Şanhay Beşlisi" mekanizması olarak 1996 da atılan örgüt, 2001 tarihlerinde Özbekistan'ın katılımıyla "Şanhay İşbirliği Örgütü" adını almıştır.

Örgüt ilk olarak üye ülkeler arasındaki güvenin artırılması, sınır bölgelerinin silahsızlandırılması ve bölgesel işbirliğinin teşvik edilmesini amaç olarak benimsemiş, daha sonra terörizm, ayrılıkçılık ve köktencilikten kaynaklanan tehditlerle mücadelede yönelik işbirliğinin daha etkin şekilde yürütülmesini de amaçları arasına dahil etmiştir. Ancak zamanla, ekonomi, ticaret ve kültürel alanlarda işbirliği konuları da örgütün faaliyet alanları içerisine girmiştir.

Örgütün üyeleri olan Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Kırgızistan, Tacikistan, Kazakistan ve Özbekistan'ın yanı sıra, Afganistan, Moğolistan, İran, Hindistan, Pakistan ve Belarus gözlemci üye; Türkiye, Azerbaycan, Ermenistan, Sri Lanka, Kamboçya ve Nepal de diyalog ortağıdır.

Türkiye ve Diyalog Ortaklığı Statüsü

Yukarıda da belirtildiği gibi Türkiye, Örgüt açısından diyalog ortağı statüsündedir. Bu statü, 2008 Duşanbe Zirvesi'nde, Örgütle irtibat kurmak isteyen ve gözlemci konumunda olmayan üçüncü ülke ve uluslararası kuruluşlarla ilişkilerin kurumsal bir çerçeveye oturtulması amacıyla ihdas edilmiştir.

Diyalog Ortaklığı statüsü, gözlemci statüsüne sahip olmayan üçüncü ülkelerin Örgütle belirli alanlarda sınırlı işbirliği yapmalarına olanak sağlamaktadır. Bahse konu statü, Örgütle kurumsal bağın derecesi bakımından "gözlemcilik statüsü"nü'nün altında, "misafir katılımcılar" statüsünün ise üzerinde yer almaktadır.

Ülkemiz 6-7 Haziran 2012 tarihlerinde Pekin'de düzenlenen Şanhay İşbirliği Örgütü Devlet Başkanları Zirvesi'nde oybirliğiyle diyalog ortaklığına kabul

edilmiştir. Örgüt nezdinde Diyalog Ortaklığı statümüzü ilişkin Mutabakat Belgesi 26 Nisan 2013 tarihinde imzalanmış olup, bahse konu belgenin ülkemizde onay süreci devam etmektedir. Söz konusu Mutabakat Belgesi, Diyalog Ortağı Türkiye ile Şanhay İşbirliği Örgütü arasında, başta bölgesel güvenlik, terörle mücadele, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçların önlenmesi ile ekonomik ve kültürel alanlar olmak üzere çeşitli konularda işbirliğinin geliştirmesini öngörmektedir.

Şanhay İşbirliği Örgütü üyesi kimi ülkelerle ülkemiz arasında, çeşitli konularda bazı görüş ayrılıkları bulunmakla beraber, Örgüt, bölgesel ve küresel güvenliğin sağlanması, terör ve yasadışı göçle mücadele, küresel ekonomik krizin etkileri ile baş edilmesi, enerji güvenliği gibi uluslararası gündemin üst sıralarındaki konularda Türkiye'nin rolünün önemini farkındadır. Bu sebeple Diyalog Ortakları'nın katılımına açık etkinliklere ülkemizden yetkililerin uygun düzeyde iştirak etmelerine önem vermektedir.

Son Adalet Bakanları Zirvesi

Tacikistan'ın Başkent'i Duşanbe'de 18 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleşen Şanhay İşbirliği Örgütü Adalet Bakanları zirvesine Adalet Bakanımız da davet edilmiş, söz konusu toplantıya Adalet Bakanlığımızdan Müsteşar Yardımcısı düzeyinde katılım olmuştur.

Toplantıda üye ülkelerin Adalet Bakanlarının yanı sıra gözlemci ülkeler ve diyalog ortağı ülkelerin temsilcileri de birer konuşma yapmıştır.

Örgüt üyesi ülkelerin Adalet Bakanları, konuşmalarında; aralarındaki işbirliğini güçlendirmenin önemine, girişimci ve yatırımcılara yönelik olarak bileşik elektronik veri tabanının kurulmasının gerekliliğine, adalet sistemlerinin gelişmesinin teşvik edilmesine, üye ülkelerin birbirileri arasında adli tecrübe paylaşılması gerekliliğine vurgu yapmışlardır.

Toplantıda, Adalet Bakanlığını temsilen Müsteşar Yardımcımız da bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada; Şanghai İşbirliği Örgütü'nün bir yandan bölgesel barış, güvenlik ve istikrarın korunması için ortak çaba sarf ettiği, diğer yandan da üye ülkeler arasında karşılıklı güven, iyi komşuluk ve dostluk ilişkilerinin güçlendirilmesine çalışmakta olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, bölgesel ve küresel güvenliğin sağlanması, terör ve yasadışı göçle mücadele, küresel ekonomik krizin etkileri ile baş edilmesi, enerji güvenliği gibi uluslararası gündemin üst sıralarında yer alan konuların, Örgüt üyeleri ile Türkiye arasındaki iş birliğinin geliştirilmesini gerekli kılan alanlar olduğuna vurgu yapılmıştır.

Toplantı sonunda üye devletler ortak bir açıklama

yapmışlardır. Bu açıklamada;

1. Şanghai İşbirliği Örgütü'ne üye devletlerin adalet bakanlıkları arasındaki işbirliğini güçlendirmek,
2. Üye devletlerin girişimci ve yatırımcılara yönelik birleşik bir elektronik veri tabanının kurulmasını onaylamak,
3. Üye devletlerin adalet bakanlıkları arasındaki iletişimi daha güçlü kılmak ve adalet sistemlerinin gelişimini teşvik etmek,
4. Yasama, noterlik, avukatlık ve adli tıp faaliyetleri, hukuk hizmetleri, hukuk danışmanlığı yardımları, devlet hukuk eğitimi alanlarında ve diğer karşılık menfaat içeren alanlarda tecrübe alışverişi üzerine yürütülen işbirliğine devam etmek,
5. Akit devletlerin adalet bakanlıkları arasındaki İşbirliği Sözleşmesi'nin, yapılan ortak açıklamanın ve Sözleşme çerçevesi dâhilinde diğer belgelerin uygulanması üzerinde çalışmak,
Konularında mutabık kalındığı bildirilmiştir.

Sayın Bakanımız Bekir BOZDAĞ Gürcistan Başsavcısını Kabul Etti

Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının daveti üzerine ülkemizde bulunan Gürcistan Başsavcısı Sayın Irakli Shotadze ve beraberindeki heyeti 24 Aralık 2015 tarihinde makamında kabul etmişlerdir.

Görüşmede iki ülke arasındaki adli işbirliği konuları üzerinde durulmuş, mevcut iyi ilişkilerin daha da geliştirilmesi hususunda mutabık kalınmıştır.

Kabulde Müsteşar Yardımcısı Selahattin Menteş, Uluslararası Hukuk ve Dış ilişkiler Genel Müdürü Dr. Harun Mert ve Genel Müdür Yardımcısı Faris Karak hazır bulunmuştur.

Murat SEKMEN

Hâkim
İnsan Hakları Tazminat
Komisyonu Üyesi

6384 SAYILI KANUN İLE KURULMUŞ İNSAN HAKLARI TAZMİNAT KOMİSYONU

Genel olarak

Son yıllarda hızla sürdürülen yargı reformu çalışmalarına rağmen, çeşitli sebeplerle yargılama süreleri bazen uzayabilmekte ve makul sürelerin dışına taşabilmektedir. Yargı sistemimize ilişkin bu sorundan dolayı, tarafı oldukları davalar makul sürede tamamlanmayan kişiler Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) başvurarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) adil yargılanmaya ilişkin 6 ncı maddesinin ihlal edildiğini iddia etmektedirler. Bu başvurulardan dolayı AİHM tarafından ülkemiz aleyhine verilmiş bulunan çok sayıda ihlal kararı bulunmaktadır. AİHM tarafından verilen bu ihlal kararları ülkemizi bir yandan her yıl önemli miktarlarda tazminat ödemek zorunda bırakırken diğer yandan da ülkemizin insan hakları alanında uluslararası toplumdaki görünümünü olumsuz etkilemektedir.

AİHM kararlarında benimsenen ikincillik ilkesine göre, asıl olan insan haklarının iç hukukta korunmasıdır. Bunun bir gereği olarak, mevcut insan hakları ihlallerinden kaynaklanan sorunları uluslararası yargı organlarına intikal etmeden önce çözmeye yönelik olarak, 30.3.2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunla bireysel başvuru hakkı tanınmıştır. Bu Kanunun bireysel başvuru hakkındaki maddesi 23/9/2012 tarihi itibarıyla uygulamaya girmiştir. Bu tarihten önce AİHM'ye başvuruda bulunmuş kimselerin bireysel başvuru hakkından yararlanmaları mümkün olmayacaktır.

AİHM, kendisine yapılan benzer nitelikteki çok sayıda davada, aleyhine başvuru yapılan devlette insan hakları ihlaline yol açan sistematik ve yapısal bir sorunun varlığını tespit ettiğinde, pilot karar uygulaması yapabilmektedir. Bu yöntemde AİHM bir başvuruyu pilot dava olarak seçmekte, bu başvuru çerçevesinde ilgili ülkedeki yapısal ve sistematik sorunu tespit ettikten sonra, kendisine yapılmış olan benzer nitelikteki diğer başvuruları beklemeye almaktadır. Pilot karara konu yapısal sorunu çözmek için ilgili devlete belli bir süre veren AİHM, bu süre zarfında beklemeye aldığı başvuruları incelememekte ve ilgili devletin konuyu iç hukukunda çözüme kavuşturacak bir düzenleme

yapmasını beklemektedir. İlgili devlet tarafından gerekli düzenleme yapıldıktan sonra, iç hukukta ihdas edilen çözüm yolunun etkin bir yol olup olmadığını inceleyen AİHM, yeni oluşturulan yolun etkin olduğuna karar verirse, daha önce beklemeye aldığı başvuruları söz konusu iç hukuk yoluna müracaat etmeleri için kabul edilemezlik kararıyla reddetmektedir.

AİHM, 16.7.2009 tarihinde verdiği "Daneshpayeh / Türkiye" kararında, başvuruya konu davanın makul sürede sonuçlandırılmadığını belirttiğinden sonra, Ülkemizde uzun yargılama iddiaları konusunda başvurulabilecek etkin bir iç hukuk yolu bulunmadığını vurgulamış ve böyle bir iç hukuk yolunun kurulmasını önermiştir. Daha sonra AİHM, uzun yargılama iddiasıyla yapılan Ümmühan Kaplan başvurusunu pilot dava seçerek, 20.3.2012 tarihinde karara bağlamıştır.

Bu kararda AİHM, AİHS'nin adil yargılanma hakkına ilişkin 6 ncı maddesi kapsamında uzun yargılamaya ilişkin ihlallerin Türkiye'de uzun yıllardır devam ettiğini ve konunun iç hukuk düzeninde yapısal ve sistematik bir problem oluşturduğunu, bu konuya ilişkin önünde bulunan çok sayıda davanın askıda olduğunu, bu sebeple pilot karar prosedürünü uygulayacağını belirtmiştir. Kararda ayrıca, 16.7.2009 tarihinde verdiği "Daneshpayeh / Türkiye" kararına da atıf yapan AİHM, adı geçen kararda tespit edilen yapısal sorunların çözümü için oluşturulacak iç hukuk yoluyla alakalı ilkeleri belirlemiştir.

İnsan haklarına saygı ve insan hakları konusunda ortaya çıkan aksaklıkları kendi iç hukukumuzda çözüme bağlama ilkeleri ile Ümmühan Kaplan kararının gereğinin yerine getirilebilmesi için, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Olan Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun Tasarısı" hazırlanmış ve 9 Ocak 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilerek yasalашmış, 19 Ocak 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1. İnsan Hakları Tazminat Komisyonu ve Yapısı:

İnsan Hakları Tazminat Komisyonu, yukarıda sözü geçen Kanun ile kurulmuş *yeni bir iç hukuk mekanizmasıdır.*

Komisyon, 5 kişiden oluşmaktadır. Üyelerinin dördü hâkim, bir kişi ise Maliye Bakanlığı personeli olup, Komisyon başkanı üyeler arasından Adalet Bakanı tarafından seçilmektedir.

Komisyon, 23 Mart 2013 tarihinden önce AİHM'e yapılmış bazı başvuruları inceleyip, bir ihlal durumunun varlığı hâlinde tazminat ödemek suretiyle ihtilafî çözüme kavuşturmakla görevlidir. Komisyonun görev kapsamı Bakanlar Kurulu kararı ile genişletilmeden önce, (6384 sayılı Kanun'un ilk hâli) şu alanları kapsamaktaydı:

- *uzun yargılama şikâyeti,*
- *mahkeme kararlarının geç icrası/ eksik icrası veya hiç icra edilmemesi şikâyeti.*

Ancak anılan Kanun'un 2. maddesinde yer alan;

“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokoller kapsamında korunan haklara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik içtihatları doğrultusunda Ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarının yoğunluğu dikkate alınmak suretiyle, Adalet Bakanlığınca teklif edilecek diğer ihlal alanları bakımından da Bakanlar Kurulu kararıyla bu Kanun hükümleri uygulanabilir.”

şeklindeki düzenleme gereğince görev alanının genişletilmesine olanak bulunmaktaydı. Nitekim Adalet Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile Komisyonun görev alanı genişletilmiştir. 16 Mart 2014 tarih ve 2014/5917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Komisyonun görev kapsamına aşağıdaki alanlar dâhil edilmiştir.

a) 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa göre yapılan kamulaştırma veya irtifak hakkı tesislerinde uzun yargılama ve enflasyonun etkisiyle kamulaştırma veya irtifak hakkı bedelindeki değer kaybının telafi edilmediği iddiasıyla yapılan başvurular;

b) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara uygulanan disiplin yaptırımlarına karşı başvuru ve 16.5.2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununa göre incelenen itirazlarda savunma hakkının kısıtlandığı iddiasıyla yapılan başvurular;

c) Ceza infaz kurumlarında Türkçe dışında dil kullanıldığı gerekçesiyle haberleşme hakkının ihlal edildiği iddiasıyla yapılan başvurular;

ç) Ceza infaz kurumlarında Türkçe dışında yazılan mektup ve benzeri iletilerin kurum idaresi tarafından alınmadığı veya gönderilemediği gerekçesiyle haberleşme hakkının ihlal edildiği iddiasıyla yapılan başvurular;

d) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların yararlanmak istedikleri süreli ve süresiz yayınların değişik gerekçelerle engellendiği iddiasıyla yapılan başvurular.

Ayrıca 6384 Sayı Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde kaydedilmiş başvurular için belirtilen tarih (23/09/2012), altı ay uzatılarak 23/03/2013 olarak yeniden belirlenmiştir.

2. Başvuru Süresi:

Komisyonca müracaat için Kanun'da iki ayrı süre öngörül-müştür. Bunlar;

a) **6 AYLIK SÜRE:** Kanun'un “Süre” kenar başlıklı 5. maddesinin yürürlüğe girdiği/Bakanlar Kurulu Kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren işlemeye başlayan süredir.

b) **1 AYLIK SÜRE:** Yukarıda zikredilen her iki hâlde 6 aylık süre içinde Komisyonca müracaatta bulunmayanlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin münhasıran iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması gerekçesine dayanan kabul edilemezlik kararının kendilerine tebliğinden itibaren işlemeye başlayan süredir.

Anılan Kanunda sayılan; uzun yargılama şikâyeti ve mahkeme kararlarının geç icrası/hiç icra edilmemesi konularında 6 aylık müracaat süresi 20 Ağustos 2013 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Ancak AİHM tarafından henüz karara bağlanmamış dosyalar için 1 aylık ek başvuru süresi AİHM tarafından verilecek her “Kabul edilmezlik Kararı”ndan sonra yeniden işlemeye başlayacaktır.

Bakanlar Kurulu Kararı ile Komisyonun görev alanına dâhil edilen ve yukarıda belirtilen ek 5 görev alanı için müracaat süresi Bakanlar Kurulu Kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı tarih (16.3.2014) itibarıyla başlamış olup 16 Eylül 2014 tarihinde sona ermiştir.

3. Müracaat Şekli

Komisyonca müracaat, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru tarihini ve numarasını gösteren

resmi kayıt kabul mektubu, başvuru formu ve diğer ilgili bilgi ve belgelerle birlikte, müracaat edenin kimlik bilgilerini içeren imzalı bir dilekçeyle yapılır.

Bakanlar Kurulu kararıyla;

- Komisyunun görev kapsamının genişletilmesi,
- Komisyunun zaman bakımından yetkisinin uzatılması,
durumunda müracaat hakkı kazananlar, bu haklarını Bakanlar Kurulu kararının Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde kullanabileceklerdir.

Müracaatın Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığıyla da yapılması mümkündür. Cumhuriyet başsavcılığı, müracaat evrakını derhal Komisyona gönderir. Bu durumda Cumhuriyet başsavcılığına yapılan müracaat tarihi esas alınacaktır.

4. Tazminat Komisyonu Kararlarına İtiraz Mercii:

Müracaat sahipleri, Komisyon kararının kendilerine tebliğ tarihinden itibaren **15 gün içerisinde** Ankara Bölge İdare Mahkemesi (BİM) nezdinde itiraz hakkına sahiptirler.

İtiraz dilekçesi, müracaata ilişkin diğer tüm belgelerle birlikte derhal itiraz merciiine gönderilir. Bu itiraz öncelikli işlerden sayılarak **üç ay içinde karara bağlanır**. Mahkeme tarafından Komisyon kararı yerinde görülmezse işin esası hakkında karar verilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

5. Hükmedilen Tazminatın Ödenmesi:

Komisyon kararı ile ödenmesine karar verilen tazminat, kararın kesinleşmesinden itibaren **üç ay içinde Bakanlık tarafından ödenir**. Ödemeye ilişkin düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.

6. Sayısal Veriler:

20 Ağustos 2015 tarihi itibarıyla bazı sayısal veriler şöyledir;

- Yapılan toplam müracaat sayısı: 7.095
- Karar sayısı: 6.700 (% 94)
- Ankara BİM'e yapılan itiraz sayısı: 2.650
- Hükmedilen toplam tazminat miktarı: 25.890.000.- TL
- Ödenen toplam tazminat miktarı: 25.170.000.- TL

7. AİHM'in Komisyonu İşaretle Verdiği pilot "Kabul edilemezlik Karar"ları (leading case):

AİHM'in İnsan Hakları Tazminat Komisyonunun görevine giren konularla ilgili şu ana kadar vermiş olduğu pilot kararlar (leading case) aşağıda verilmiştir;

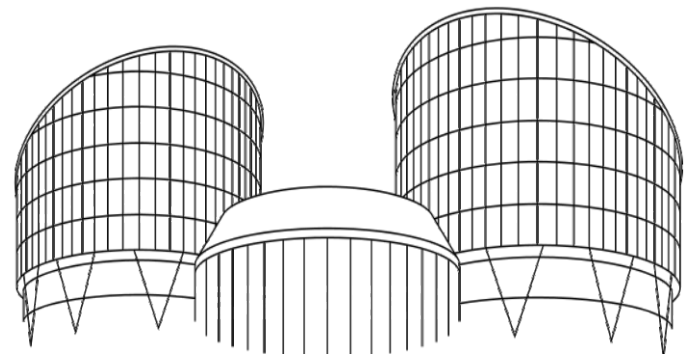
Uzun yargılama şikâyeti ile ilgili, Müdür Turgut ve diğerleri / Türkiye isimli **4860/09** nolu başvuru ile ilgili olarak 26.03.2013,

Mahkeme kararlarının hiç icra edilmemesi veya eksik icrası / geç icra edilmesi şikâyeti ile ilgili Abdurrahman Demiroğlu ve diğerleri / Türkiye isimli **56125/10** nolu başvuru ile ilgili olarak 04.06.2013 ve

Kamulaştırma Kanununa göre yapılan kamulaştırma veya irtifak hakkı tesislerinde uzun yargılama ve enflasyonun etkisiyle kamulaştırma veya irtifak hakkı bedelindeki değer kaybının telafi edilmediği şikâyeti ile ilgili Cemalettin YILDIZ ve Tevfik YANAK / Türkiye isimli **44013/07** nolu başvuru ile ilgili olarak 27.05.2014 tarihlerinde verdiği kararlarında, Mahkeme, 6384 sayılı Kanun tarafından kurulan Tazminat Komisyonunun başvuranlara, Sözleşmenin 13. maddesi anlamında ilgili şikâyetlerini sunabilecekleri ve tüketilmesi gerekli bir başvuru yolu sunduğunu belirterek, başvuranların "ilgili şikâyetlerini iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddetmiştir.

16 Mart 2014 tarihindeki Bakanlar Kurulu kararı ile Komisyonunun görev alanına giren Kamulaştırma Kanununa göre yapılan kamulaştırma veya irtifak hakkı tesislerinde uzun yargılama ve enflasyonun etkisiyle kamulaştırma veya irtifak hakkı bedelindeki değer kaybının telafi edilmediği şikâyeti dışındaki diğer konular ile ilgili olarak AİHM tarafından pilot karar (leading case) verilmemiştir.

Öte yandan AİHM, Bakanlar Kurulu Kararı ile Komisyonun görev alanına dâhil edilen ek 5 ihlal alanı ile ilgili olarak önünde derdest olan ve halen incelemeleri devam eden yaklaşık 1000 dosya hakkında Komisyonumuzu işaret etmek suretiyle "iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması" gerekçesiyle kabul edilemezlik kararları vermesi beklenilmektedir.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

YABANCI RESMÎ BELGELERİN TASDİKİ MECBURİYETİNİN KALDIRILMASI SÖZLEŞMESİ (APOSTİL) VE UYGULANMASI

Apostil, bir belgenin gerçekliğinin tasdik edilerek başka bir ülkede yasal olarak kullanılmasını sağlayan bir belge onay sistemidir.

Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan ve Türkiye'nin 08/05/1962 tarihinde imzaladığı “Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi”nin onaylanması, 20/06/1984 tarih ve 3028 sayılı Kanunla uygun bulunmuş ve 16/09/1984 tarih ve 18517 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Sözleşme, Türkiye bakımından 29/09/1985 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Apostil tasdiki yapılan belge, sözleşmeyi imzalayan tüm üye ve taraf devletlerinde geçerli bir belge olarak kabul edilmektedir. Apostil belge onay sisteminde; ilgililerin belge onayı hususundaki talebi üzerine, bu belge sözleşmeye taraf devletlerin kendilerinin tespit ettikleri yerel bir merci tarafından onaylanmakta ve sözleşmeye taraf diğer bir ülkeye 1961 tarihli Lahey Sözleşmesinde belirlenen kurallar çerçevesinde kullanılması için gönderilmektedir. Bu Sözleşme ile bir âkit devletin ülkesinde düzenlenmiş olup da diğer bir âkit devletin ülkesinde ibraz edilecek olan resmî belgelerin diploması veya konsolosluk memurları tarafından onaylanması zorunluluğu kaldırılmış bulunmaktadır.

Anılan Sözleşmenin 1'inci maddesinin (a) bendinde; savcı, zabıt kâtabi veya adliye memuru tarafından verilmiş olan belgeler de dahil olmak üzere, devletin bir yargı organına veya mahkemesine bağlı bir makam veya görevli memur tarafından düzenlenmiş olan belgelerin, (b) bendinde; idari belgelerin, (c) bendinde; noter senetlerinin, (d) bendinde; kişilerce özel sıfatlarla imzalanmış belgeler üzerine konulmuş olup, belgenin kaydının veya belirli bir tarihte mevcut olduğunun ve imzaların doğruluğunun resmî makam ve noterlerce tasdiki gibi resmî beyanların, “resmî belge” olarak nitelendirildiği belirtilmiştir.

Aynı maddeye göre sözleşmenin uygulanamayacağı, diğer bir deyişle, Apostil tasdiki yapılamayacak belgeler olarak da; diploması veya konsolosluk memurları tarafından düzenlenmiş belgeler ile ticaret veya gümrük işlemleriyle doğrudan ilgili olan idari belgeler sayılmıştır.

Sözleşmenin 1'inci maddesinde; taraf devletlerin birinin ülkesinde düzenlenmiş olup da diğer taraf ülkesinde kullanılacak olan resmî belgeler sayılmıştır. Sözleşmenin 3'üncü maddesinde ise imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin sıfatını ve gerektiğinde bu belge üzerinde mühür veya aslı ile aynı olduğunun teyidi için zorunlu görülebilecek tek işlemin, belgenin verildiği devlet yetkili makamınca bu belgeye 4'üncü maddede tanımlanan tasdik şerhinin (Apostil) konulmasından ibaret olduğu belirtilmiştir. Ayrıca 4'üncü maddede; Sözleşmeye ekli örneğe uygun olarak, tasdik şerhinin bizzat belgenin veya buna eklenecek kağıdın üzerine konulacağı, tasdik şerhini koyan makamın resmî dilinde veya ikinci bir dilde yazılabileceği hükme bağlanmıştır.

Onay belgelerinin teatisi sırasında Hükümetimizce, Sözleşmenin 6'ncı maddesi uyarınca tasdik şerhini (Apostil) vermekle yetkili Türk Makamları; idari belgeler için valilikler, adli belgeler için ise ağır ceza mahkemesi kuruluşu olan merkezlerdeki adli yargı adalet komisyonu başkanlıkları olarak tespit edilmiştir.

Anılan Sözleşmenin 3. maddesinin 1. fıkrasında, imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin sıfatının ve gerektiğinde, bu belge üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyidi için zorunlu görülebilecek tek işlemin belgenin verildiği devlet yetkili makamınca tasdik şerhi verilmesinden ibaret olduğu, 2. fıkrasında ise, belgenin kullanıldığı ülkede yürürlükte bulunan mevzuatla, iki veya daha çok Akit Devlet arasındaki bir anlaşma ile böyle bir işlemin kaldırılmış, basitleştirilmiş veya tasdikten tüm bağışık tutulmuş olması hallerinde bu işlemin istenemeyeceği hükmü getirilmiştir.

Söz konusu Sözleşme ile ikili anlaşmalarla belgeler için tasdik şerhinin bağışık tutulduğu hükmünün getirilmiş olması hallerinde apostil tasdikinin istenemeyeceği hükmü getirilmiştir.

Yurtdışında düzenlenen vekaletnamelerle ilgili bazı tereddütler olmaktadır. Vekaletnamenin düzenlendiği ülke Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi'ne taraf olup, bu ülke noterlerince düzenlenen ve yetkili makamının tasdik şerhini (Apostille) taşıyan vekaletnamelerin başkaca bir

tasdik işlemine gerek kalmadan geçerli addedilmesi ve yetkili makamlarımızca kabul edilmesi gerektiği, bununla birlikte vekaletnamenin sahteliği hakkında bir tereddüt olduğu takdirde, bu hususun da dış temsilciliklerimiz aracılığıyla mahallinden araştırılabileceği düşünülmektedir.

Uygulamada karşılaşılan diğer bir sorun da apostil şerhinin ayrı bir sayfada bulunması halinde bunun belgeyle irtibatının ne şekilde sağlanacağı konusudur. Bu konuyla ilgili olarak Lahey özel Hukuk Konferansı yetkililerinden alınan bilgilere göre; apostil şerhini içeren sayfanın belgeyle ayrılamayacak bir şekilde eklenmesi (ancak yırtarak ayırmak mümkün olabilecek şekilde), soğuk veya mürekkep damganın her iki sayfayı da içerecek ve ancak iki belgenin bir araya gelmesi halinde birbirini tamamlayacak şekilde vurulması, Apostil şerhi içeren sayfanın belgeye ayrılamayacak şekilde yapıştırılması ve birden fazla sayfa bulunması halinde bu sayfaların da birbirine yapıştırılması yöntemlerinin belirlendiğini, ayrıca, taraf devletlerin Sözleşmenin 7. maddesi çerçevesinde Apostil şerhine ilişkin kayıtları tutmakla yükümlü olduklarını ve bu bağlamda şüphe edilen belgelerin geçerliliğinin ilgili makamlardan soruşturulabilmesinin mümkün olduğu bildirilmiştir.

Belgelerin niteliğinin hangi ülke hukukuna göre belirlenmesi gerektiği hususu da, bir diğer sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir belgenin kamusal nitelikte olup olmadığını belirleme yetkisi belgenin düzenlendiği ve apostilin verildiği ülkeye aittir. Özel hukuk tüzel kişinin belge düzenleme yetkisi belgenin düzenlendiği ülkenin mevzuatına ilişkin bir konudur. Özel hukuk tüzel kişisi tarafından düzenlenen bir belge, düzenlendiği ülkenin noterine imza onayına sunulduktan sonra, noterin bu onayı apostil şerhine konu olabilir. Bu durumda belge üzerindeki apostil şerhi yalnızca noter tarafından yapılan işlemde o imza ve mührün notere ait olup olmadığını tasdik eder. Belgenin geçerliliğine ya da özel nitelikli belgedeki imzanın gerçekliğine ilişkin bir işlevi yoktur.

Apostil şerhi belge üzerindeki imzanın doğruluğu, hangi sıfatla imzalandığı, varsa üzerindeki mührün doğruluğu gibi durumları tevsik etmeye yöneliktir. Belgeyi düzenleyen merciin bu düzenlemeyi yapmaya yetkili olup olmadığı ve belgenin usulüne uygun olup olmadığı konusunda bir belge değildir. Apostil şerhi belgenin içeriğine ilişkin de değildir.

Apostil Sözleşmesi, dünyanın en hızlı yayılan ve en çok üyesi bulunan sözleşmelerinden birisidir. Resmi belgelerin ülkelerarası dolaşımını hızlandırmak, bürokrasiyi azaltmak, klasik kağıt süreçleri ve yarattığı

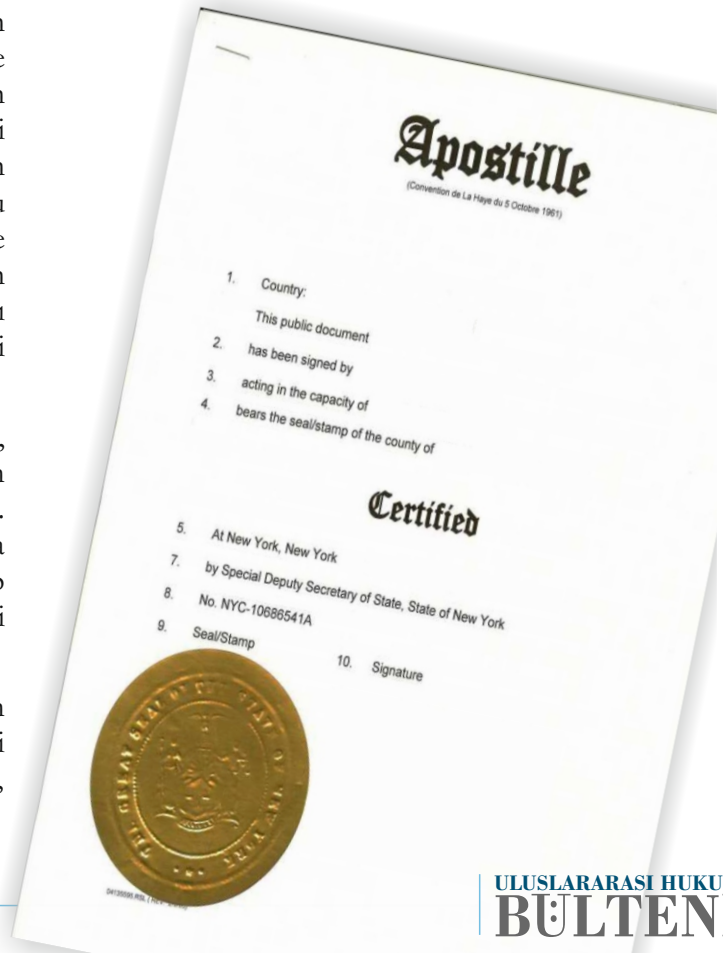
maliyetleri ortadan kaldırmak, iş ve işlemlere hız ve güvenlik kazandırmak amacıyla 2006 yılında Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı ve ABD Ulusal Noterler Birliği “e-Apostil Pilot Programını (e-APP)” resmi olarak başlatmışlardır.

E-Apostil uygulaması, Sözleşmeye taraf Devletler arasında resmi bir anlaşmayı gerektirmemektedir. Apostil Sözleşmesine taraf Devletler, ülkelerinde e-Apostil uygulamasını başlattıklarını Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansına bildirmekte, böylece e-Apostil Programına katılarak kendi uygulamalarını, kaynaklarını ve fikirlerini diğer devletler ile paylaşmaktadırlar.

E-Apostil Programı, Programa katılan devletlere serbestçe düzenleyebildikleri yazılım modellerini kabul etmelerini, çıktının PDF dosya formatında olmasını, yetkili makamların verdikleri e-Apostilleri dijital sertifikalı elektronik imza ile imzalamalarını önermektedir.

Programın yıllar içinde gösterdiği başarıya istinaden 2012 yılı başlarında “pilot” kelimesi kaldırılmış ve artık bir bilişim sistemi olduğuna vurgu yapmak üzere e-Apostil Sistemi kavramı kullanılmaya başlanmıştır.

Ülkemizde henüz e-apostil uygulamasına geçilmemiş olup, bu konuda çalışmalar devam etmektedir.

ÇOCUKLARIN VELAYETİNE İLİŞKİN KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ İLE ÇOCUKLARIN VELAYETİNİN YENİDEN TESİSİNE İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİ VE UYGULAMASI

Giriş

20 Mayıs 1980 tarihli "Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi İle Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi", Ülkemiz tarafından 20 Ekim 1997 tarihinde imzalanmış olup, 04/08/1999 tarih ve 4433 sayılı Kanunla onaylanarak 08/08/1999 tarihli ve 23780 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girmiştir. Hâlihazırda, Ülkemiz ile birlikte 37 ülke sözleşmeye taraf bulunmaktadır.

Sözleşmenin amacı, çocukların velayetine ilişkin kararlarının tanınmasını ve tenfizini kolaylaştırmak, ebeveynin şahsî ilişki kurma hakkını güvence altına almak ve çocuğun haksız olarak yurtdışına götürülmesi halinde, mutad ikametgâhı devletine iadesi ve velayetin yeniden tesisi için gerekli önlemlerin alınmasını sağlamaktır.

Vatandaşlığı ne olursa olsun, 16 yaşını tamamlamamış, mutad ikametgâhı hukukuna veya millî hukukuna veya muhatap devletin iç hukukuna göre kendi ikametgâhı konusunda karar verme yetkine sahip olmayan kimseler hakkında, adlî veya idarî makamlarca verilen velayete ilişkin kararlar, Sözleşmenin uygulama alanı kapsamındadır.

1-Merkezî Makam

Türkiye Cumhuriyeti açısından Sözleşmenin uygulanmasında "Merkezî Makam" olarak Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü belirlenmiştir. Genel Müdürlük, bu görevini mahallî Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığı ile yerine getirmektedir.

2-Merkezî Makamın Görevleri

İlgililerin, anılan Sözleşme çerçevesinde Türk mahkemelerince verilen velayete ilişkin bir kararın, yabancı bir ülkede tanınması ve/veya tenfizinin sağlanabilmesi amacıyla doğrudan veya Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığıyla Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'ne başvuruda bulunmaları mümkündür.

Başvuru dosyasında aşağıda yer alan bilgi ve belgelerin yer alması gerekmektedir:

a- Talep Formu

Talep formu, çocuğun iadesinin talep edilmesi halinde; başvuruda bulunanın, çocuğun ve çocuğu kaçırdığı veya haksız olarak alıkoyduğu ileri sürülen kişinin kimliğine ilişkin bilgileri, çocuğun doğum tarihini, talebin hukuki gerekçeleri ve çocuğun bulunduğu yere ve yanında kaldığı kişiye ilişkin elde edilebilen bilgileri ihtiva etmesi gerekmektedir.

Çocuk ile şahsî ilişki tesis edilmesinin talep edilmesi halinde ise, başvuruda bulunanın, çocuğun, çocuğun velayetine ilişkin kararda davalı olarak gösterilen taraf veya tarafların kimliğine ilişkin bilgileri, çocuğun doğum tarihini, talebin hukuki gerekçeleri ve çocuğun bulunduğu yere ve yanında kaldığı kişiye ilişkin elde edilebilen bilgileri ihtiva etmesi gerekmektedir.

b-Başvuru dosyasına eklenecek belgeler:

Sözleşmenin 13/1. maddesi uyarınca, velayete ilişkin bir kararın, taraf başka bir Devletle tanınması veya tenfizine ilişkin talebe;

*Talepte bulunulan Devlet merkezî makamına talep eden adına hareket etmek veya bu amaçla başka bir temsilci atama yetkisi veren bir belgenin,

*Kararın gerçekliğini kanıtlayan şartları ihtiva eden bir belgenin,

*Davalı veya kanunî temsilcisi olmadan verilen bir karar söz konusu ise, dava dilekçesi veya benzer bir belgenin, davalıya kanuni biçimde tebliğ edilmiş olduğunu ortaya koyan bir belgenin,

*Mevcut olması halinde, menşee devletin kanunları uyarınca kararın tenfiz edilebilir olduğunu ortaya koyan bir belgenin,

*Mümkün olması halinde, çocuğun talepte bulunulan Devletle nerede bulunduğunu veya bulunabileceğini belirten bir beyan,

*Çocuğun velayetinin ne şekilde yeniden tesis edilebileceğine ilişkin tekliflerin eklenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, Sözleşmenin 13/2. maddesi uyarınca, talepname ve ekli belgelere, talepte bulunulan devlet dilinde yapılmış tercümelerinin de eklenmesi gerekmektedir. (Talepte bulunulan devlet dilinde

tercüme yapılması zor ise, İngilizce veya Fransızca tercümelerin de eklenmesi mümkündür.)

Sözleşmenin 16. maddesinde, Sözleşme bakımından hiçbir tasdik veya benzeri formalite aranmayacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Yabancı bir mahkeme kararının Ülkemizde tanınması ve/veya tenfizinin sağlanılmasına yönelik başvurular da Yabancı Devlet Merkezî Makamları aracılığıyla Merkezi Makam olan Genel Müdürlüğe iletilmektedir.

Sözleşmenin 5. maddesinde, talep edilen Merkezî Makamın;

- *Çocuğun bulunduğu yerin tespiti için,
- *Özellikle gerekli geçici tedbirlerle çocuğun veya başvuranın çıkarlarına zarar gelmesin önlenmesi için,
- *Kararın tanınması veya tenfizinin sağlanması için,
- *Kararın tenfize karar verilmesi halinde, çocuğun başvurana tesliminin sağlanması için,
- *Talep eden makamı, alman Önlemler ve sonuçları hakkında bilgilendirmek için uygun gördüğü tüm önlemleri, gerekirse ülkesinin yetkili makamlarına müracaat suretiyle en kısa sürede alacağı veya alacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen şekilde bir başvuruda bulunulması halinde, evrak ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına iletilirken;

- Evrakın görevli ve yetkili mahkemeye davanametanzim edilmek suretiyle tevdi ile takdir hakkı mahkemeye ait olmak üzere, velayet hakkına ilişkin yabancı mahkeme kararının tanınması ve/veya tenfiz edilmesinin istenilmesi,

- Düzenlenecek davanamede husumetin tanınması ve husumetin tanınması ve/veya tenfizi istenilen karardaki diğer tarafa (talepte bulunan yabancı mahkeme kararının davacısı ile bu karardaki davalıya, talepte bulunan yabancı mahkeme kararının davalısı ise davacı olan tarafa) yönetilmesi,

- Başvuruya ilişkin olarak yürütülen işlemler hakkında Bakanlığımıza ivedilikle bilgi verilmesi talep edilmektedir.

Sözleşmenin 7. Maddesinde, Akit Devletlerin birinde verilmiş velayete ilişkin bir kararın diğer herhangi bir Akit Devlette tanınacağı ve verildiği Devlette kabili icra olduğu takdirde tenfiz edileceği hükmü yer almaktadır. Bu nedenle böyle bir başvuruda bulunulması halinde, tanınması ve tenfizi talep edilen yabancı mahkeme kararının verildiği devlette icrai nitelik taşıyan bir karar olması gerekmektedir.

Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi İle Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin 9. ve 10. maddelerinde tanıma ve tenfiz talebinin hangi hallerde reddedileceği hususu özel olarak düzenlenmiştir.

3- Görevli ve Yetkili Mahkeme

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun'un 4. maddesine göre, aile hukukuna ilişkin yabancı mahkeme kararının tenfizinde aile mahkemeleri görevlidir. Bu itibarla, Sözleşmenin uygulanmasından doğan dava ve işlerde görevli mahkeme aile mahkemesidir. Aile mahkemesi bulunmayan yerlerde ise 4787 sayılı Kanunun 2 maddesinin 2. fıkrası hükümleri uygulanır.

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun 51. maddesinin 2. fıkrası uyarınca yetkili mahkeme ise; kendisine karşı tenfiz istenen kişinin Türkiye'deki yerleşim yeri, yoksa sâkin olduğu yer, Türkiye'de yerleşim yeri veya sâkin olduğu bir yer mevcut değilse Ankara, İstanbul veya İzmir Asliye Hukuk Mahkemeleridir.

Sözleşmenin 14. maddesinde; "Her âkit Devlet, çocuğun velayetine ilişkin kararların tanınması ve tenfizi hususunda basit ve seri usul uygular. Bu amaçla tenfiz talebinin basit bir başvuru ile yapılabilmesine olanak tanır." hükmüne yer verilmiştir. Benzer şekilde, 5718 sayılı MÖHUK'un 55/1. maddesinde tanıma ve tenfiz taleplerinin basit yargılama usulü hükümlerine göre incelenerek karara bağlanacağı düzenlenmiştir. Bu nedenle, Sözleşmeden kaynaklı davalarda da basit yargılama usulü uygulanacaktır.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ KARARLARINDA İFADE HÜRRİYETİNİN BAŞKALARININ ŞÖHRET VE HAKLARININ KORUNMASI NEDENİYLE SINIRLANDIRILMASI

İfade özgürlüğü en geniş anlamında bir düşünce, inanç, kanaat, tutum veya duygunun barışçıl yoldan açığa vurulmasının veya dış dünyada ifade edilmesinin serbest olması demektir. Bundan da anlaşılabilir gibi, bir özgürlük olarak korunması gereken pek çok ifade ve izhar biçimi vardır. Bu geniş anlamdaki ifade özgürlüğü sözlü ve yazılı anlatım, sanatsal gösterim, kişisel görünüm ve görüntü tercihi, gösteri, yürüyüş, toplantı yapma ve örgütlenme gibi özgürlüklerin hepsini içermektedir. Bu anlamda ifade hürriyetini; “başkalarının hürriyetleriyle, kişisel alanlarıyla sınırlı kalmak koşuluyla kişinin herhangi bir kayıtlama altında olmaksızın duygu ve düşüncelerini herhangi bir yolla açığa çıkarması, başkalarına aktarabilmesi” şeklinde tanımlamak mümkündür.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM ve Mahkeme) kriterlerine göre ifade hürriyeti, “Toplumun ilerlemesi ve her insanın gelişmesi için esaslı koşullardan olan demokratik toplumun asıl temellerinden birisini oluşturmaktadır. İfade özgürlüğü, Sözleşme'nin 10. maddesinin ikinci fıkrasına bağlı olarak, yalnızca lehte olduğu kabul edilen veya zararsız ya da önemsiz görülen bilgi ve düşünceler için değil, aynı zamanda devletin veya toplumun bir bölümü için saldırgan, şok edici veya rahatsız edici bilgi ve düşünceler için de uygulanır. Bunlar çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir ki; bunlar olmaksızın demokratik toplumdaki söz etmek mümkün değildir.”

AİHM içtihatlarında ifade özgürlüğü bireylerin; kanaat sahibi olma, görüşlerini açıklama, bilgi ve fikir alıp verme özgürlüklerini koruma altına almaktadır. Ayrıca ifade tarzları, biçimleri ve araçları da bu özgürlük kapsamında değerlendirilerek güvence altına alınmıştır.

Demokratik toplumdaki önemine rağmen ifade özgürlüğü, mutlak nitelikte olmayıp bazı sınırlamalara tabiidir.

İfade özgürlüğünün kullanılmasının kısıtlanması 10. maddenin 2. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu fıkra ile birlikte ifade özgürlüğünün mutlak bir hak niteliği taşımadığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, Sözleşme'nin bu maddesinde düzenlenen hakların kullanılması, bünyesinde ödevler ve sorumluluklar barındırmaktadır. 2. fıkra hükmü kamu otoritelerine bir yükümlülük

getirmemekte, sadece fıkroda sayılan hallerin varlığı halinde müdahale imkanı sağlamaktadır. Bu müdahale çeşitli biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Para ya da hapis cezasına mahkumiyet, tazminat ödemeye mahkumiyet, yayın yasağı, yayınların toplatılması ya da kanaatlerin ifadesi veya bilginin aktarılması için kullanılan araca el konulması, yayıncılık ruhsatı vermeme, gazeteciyi meslekten men etme, gazeteciyi kaynaklarını açıklamaya zorlama kamu otoritelerinin müdahalesine örnek olarak sayılabilir.

İfade özgürlüğüne yapılan müdahale, Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrasında sınırlı olarak sayılan meşru amaçları gerçekleştirmeye yönelik bulunmalıdır. 2. fıkroda müdahaleye gerekçe oluşturacak amaçlar; ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü, kamu emniyeti, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın korunması, ahlak, başkalarının şöhret veya haklarının korunması, gizli bilgilerin açığa vurulmasının önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması olarak sayılmıştır. İfade özgürlüğünün bu amaçlar nedeniyle sınırlandırılmasının haklılığını davalı devlet ispatlamak zorundadır. Bu çalışmada bu sınırlamalardan başkalarının şöhret ve haklarının korunması amacı ele alınıp incelenecektir.

Bireylerin şöhret, şeref veya mahremiyetlerinin ne ölçüde güvence altına alınacağına belirlenmesinde Sözleşme'nin 10 (2). maddesinde yer alan başkalarının haklarının korunması ifadesine müracaat edilmektedir. İfade hürriyetinin kısıtlanmasında belki de en çok karşılaşılan ve de içinden çıkılması en güç olan neden, başkalarının şöhret ve haklarının korunması nedeniyle ifade hürriyetinin kısıtlanmasıdır.

Başkalarının şöhret ve haklarının korunması denildiği zaman akla ilk gelen, gazetecilerin haber yapma ve kamuyu bilgilendirme hakkı ve görevleridir. Nitekim gazetecilerin özellikle siyasetçiler veya toplum tarafından bilinen kişiler hakkında yaptıkları haber, yorum ve değerlendirmeler bu kişilerin şeref ve itibarının korunması meselesini gündeme getirecektir. İşte bu noktada çatışan iki hakkın gündeme geldiğinden bahsedilebilir. Bir tarafta bireylerin şeref ve itibarının korunması hakkı, diğer tarafta ise gazetecilerin haber yapma ve kamuoyunu bilgilendirme hakkı arasında adil

bir dengenin kurulması gerekmektedir. Hemen şu bilgiyi de ifade etmek gerekir ki, özellikle ülkemizde de ifade özgürlüğü ile ilgili gerek yerel mahkemeler nezdinde görülen ceza ve tazminat davalarında gerekse Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvurularda hep bu iki hakkın çatışmasından kaynaklanan sorunların gündeme geldiğini görmekteyiz.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi “başkalarının şöhret ve haklarının korunması” ve “gazetecilerin haber yapma ve kamuyu bilgilendirme görevleri” arasında makul bir denge kurulması gerektiğini içtihatlarında belirtmektedir. Özellikle, AİHS' in 10/2. maddesi çerçevesinde ifade özgürlüğüne bir müdahale yapılması durumunda AİHM, müdahalenin orantılılığını değerlendirmektedir. Bu noktada AİHM, yargılamaların hakkaniyetli yapılmasını ve yargılamada sağlanan usuli güvenceleri dikkate almaktadır.

Mahkeme, ifade özgürlüğü ile başkalarının şöhretinin çatışması hâlinde çatışan menfaatler arasında adil bir denge kurulup kurulmadığını araştırırken dikkate alınması gereken kriterleri içtihat yolu ile belirlemiştir. Bu kriterler; basında yer alan yazı veya ifadelerin kamuoyunu ilgilendiren genel yarara ilişkin bir tartışmaya sağladığı katkı, hedef alınan kişinin tanınmışlık düzeyi ve yazının amacı, ilgili kişinin yayından önceki davranışı, bilginin elde edilme yöntemi ve doğruluğu, yayının içeriği, biçimi ve sonuçları ile yaptırımın ağırlığı olarak ifade edilmiştir.

Bu kriterlerden özellikle “yazının hedef aldığı kişinin kimliği ve yazının amacı” kriterinin özel önemi bulunmaktadır. Zira AİHM, başkalarının şöhret ve haklarının korunması kapsamında ifade özgürlüğüne müdahalenin demokratik toplumlarda gerekliliği konusunda sade vatandaşlarla, kamuya mal olmuş kişileri, kamu görevlileriyle siyasetçileri birbirlerinden ayırarak değerlendirmeler yapmaktadır. Özellikle ifade özgürlüğü ile başkalarının hak ve şöhret değerlerinin çatışması hâlinde eğer şöhreti söz konusu olan kişi sade vatandaş ise korumayı üst düzeyde şöhretten yana tutmakta, siyasetçinin şöhreti söz konusu ise ilke olarak tercihini ifade özgürlüğünden yana kullanmaktadır.

Mahkeme, siyasal bir rolü olan kişilere karşı yöneltilen eleştirinin kabul edilebilir sınırlarının, sıradan bir kişiye yöneltilen eleştiriye göre daha geniş olduğunu ifade etmiştir. Siyasal hayatta rol alan kişiler, kaçınılmaz olarak olaylar ve davranışları bakımından hem gazetecilerin hem de geniş kitlelerin dikkatini çekerler.

Mahkeme, siyasetçilere benzer şekilde, resmi yetkilerini kullanmakta olan kamu görevlileri için de kabul edilebilir eleştirinin sınırlarının, sıradan vatandaşlara göre daha geniş olduğunu ifade etmiştir.

Başkalarının şöhret ve haklarının söz konusu olduğu durumlarda AİHM, "değer yargısı" ile "olaya

dayalı bilgilendirme" arasında ayırım yapmaktadır. Bir olayın olup olmadığı kanıtlanabilir bir husus iken, bir değer yargısının kanıtlanmasının istenmesi gerçekleştirilemez ve kanaat özgürlüğüne müdahale oluşturur.

AİHM, ulusal mahkemelerin hakaret içerikli, iftira niteliğinde veya aşağılayıcı bulduğu açıklamalarla karşı karşıya geldiğinde, öncelikle söz konusu ifadelerin olgusal iddialar olarak mı yoksa değer yargıları olarak mı kategorize edileceğini incelemektedir. AİHM tarafından, görüşler ve yorumlar gibi değer yargılarının kanıtlanmaya elverişli olmadığı kabul edilmektedir. Ancak Mahkeme, yargılamaya konu ifadelerin değer yargısı içerdiğine karar verdiğinde bu yargıları destekleyecek "yeterli bir olgusal temelin" mevcut olup olmadığını değerlendirmektedir. Değer yargılarının en azından belli düzeyde olgusal temel içermesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bunun yanında AİHM, gerçek dışı olgulara dayalı iddia olarak nitelenen açıklamalar bakımından başvuru sahiplerinin bu tür ifadelerin ortaya konulmasından ve yayınlanmasından sorumlu olup olmadıklarını ve bu tür bilgilerle diğer kişileri aldatmayı amaçlayıp amaçlamadıklarını dikkate almaktadır.

Yukarıda sayılan kriterleri basın özgürlüğünün kısıtlandığına ilişkin başvurularda uygulayan AİHM, basının demokratik toplumlarda oynadığı önemli rolü vurgulamış özellikle basının başkalarının itibarının ve haklarının korunmasına yönelik olarak bazı sınırların dışına çıkmaması gerekmesine rağmen, basının görevinin yükümlülük ve sorumluluklarına uygun olacak

şekilde kamu yararına ilişkin tüm konular hakkında bilgi ve görüş iletmek olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca basın bu tür görüş ve öneri ileme görevi olduğu gibi kamunun da bu tip bilgi ve görüşleri alma hakkı olduğunu, aksi takdirde basının "kamu bekçisi" olarak görevini yürütemeyeceğini belirtmektedir.

İfade özgürlüğü, demokratik toplumun en önemli unsurlarından biridir. İfade özgürlüğünün sınırlandırılması ile sadece ifade özgürlüğü değil, diğer birçok özgürlük de sınırlandırılmış olacaktır. Dolayısıyla ifade özgürlüğünün sınırlandırılması önemli bir boyut kazanmaktadır.

Bu çalışmada ifade hürriyetinin sınırlama sebeplerinden olan ve günümüzde neredeyse uygulamada en çok başvurulan "başkalarının şöhret ve haklarının korunması sebebi" ele alınmaya çalışılmıştır. İfade hürriyetinin bu sınırlama sebebi, bir tarafın ifade hürriyeti ile diğer tarafın şöhret ve haklarının karşı karşıya gelmesine yol açmaktadır. Mahkeme, yaptığı incelemelerde, her iki hakkın da birbiri yerine tercih edilmesini gerektirecek nitelikte üstün olmadığını

belirlemiştir. Yani başvurunun, ifade hürriyetinin sınırlandırıldığından şikayet eden kişi ile, kişisel şeref ve itibarının zedelendiğini iddia eden kişi tarafından yapılmış olması Mahkeme'nin davanın inceleme prosedürü ve önem derecesi açısından bir farklılık taşımamaktadır. Mahkeme, karşı karşıya gelen bu iki hakkın dengelenmesinden bahsetmiştir. Yani bu iki hak arasında adil bir denge kurulmalıdır. Bu adil dengenin kurulmasında başvurulacak kriterler, yine Mahkeme'nin içtihatları ile ortaya konulmuştur. Bu kapsamda gerek yerel mahkemeler tarafından gerekse AIHM tarafından ifade hürriyeti ile başkalarının şöhret ve haklarının çatıştığı davalar ele alınırken, her iki hak arasında adil bir denge kurulmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Ayrıca ifade etmek gerekir ki, Mahkeme yaptığı incelemelerde özellikle basın yoluyla yapılan haber ve yorumlarda, bir siyasetçinin şöhret ve hakları söz konusu olduğunda, ağırlığı ifade hürriyetinden yana kullanmakta, sıradan bir kişinin şeref ve itibarı söz konusu olduğunda ise, dengeyi kişiden yana tutarak şöhret ve haklarının korunmasına riayet etmektedir.

HOLLANDA ADALET BAKANI SAYIN BAKANIMIZ KENAN İPEK'İ ZİYARET ETTİ

Hollanda Adalet Bakanı Ard Van Der Steur ve beraberindeki heyet, 18 Kasım 2015 tarihinde Sayın Bakanımız Kenan İpek'i makamında ziyaret etmişlerdir.

Ziyarete, iki ülke arasındaki adli işbirliği nedeniyle karşılıklı memnuniyet dile getirilmiş, terör ve örgütlü suçlarla mücadele konuları görüşülerek bu konulardaki işbirliği arzusu vurgulanmıştır.

Ziyaret esnasında, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Dr. Harun Mert, Avrupa Birliği Genel Genel Müdürü Ömer Serdar Atabey ile Bakanlığımızın diğer ilgili bürokratları da hazır bulunmuştur.

NUREMBERG ASKERİ CEZA MAHKEMESİ İLE TOKYO UZAKDOĞU ULUSLARARASI ASKERİ MAHKEMESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

II. Dünya Savaşı, insanlığın tarih boyunca şahit olduğu en yıkıcı savaşlardan biri olmuştur ve telafi edilemeyecek kadar ağır maddi ve manevi kayıplara sebebiyet vermiştir. Savaş sırasında başvuru insanlık dışı uygulamaların ve yaşanan katliamların savaş bitiminde ortaya çıkması, uluslararası toplumda büyük bir infial yarattığı gibi; uluslararası bir mahkemenin kurulması sorumluların yargılanması fikrini güçlendirmiştir.

1. Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesi (International Military Tribunal) (IMT – N)

Uluslararası mahkemenin kurulması yönündeki ilk adım, 1943 yılında gerçekleştirilen Moskova Konferansı'nda atılmıştır. ABD, İngiltere, Sovyetler Birliği ve Fransa'dan oluşan Müttefik Devletler, Moskova Konferansı'nda II. Dünya Savaşı'nın yürütülmesinin yanı sıra, savaş sonrası düzeni ilgilendiren kararlar da almışlardır. Konferans sonrasında yayınlanan 30 Ekim 1943 tarihli Moskova Deklarasyonu ile II. Dünya Savaşı sonrasında bir savaş suçularını yargılamak üzere bir mahkeme kurulacağı ilan edilmiştir.

Bu doğrultuda, ABD Başkanı Truman 02 Mayıs 1945 tarihinde bir basın toplantısı düzenleyerek, Yargıç Robert H. Jackson'ı savaş suçlarıyla ilgili davanın hazırlanması ve savcılık görevinin yerine getirilmesiyle görevlendirildiğini açıklamıştır. Almanya, savaş sonunda yenik düşmesi ile 05/06/1945 tarihinde imzaladığı Teslim Bildirisi ile savaş suçu işleyen önemli Nazi yöneticilerini Müttefik Devletlere teslim etmeyi kabul etmiştir.

Tüm bu gelişmeler ışığında Müttefik Devletler tarafından 8 Ağustos 1945 tarihinde “Avrupa Eksen Devletlerinin Büyük Savaş Suçlarının Yargılanması ve Cezalandırılmasına İlişkin Londra Antlaşması” imzalanmış ve Nuremberg'de bir uluslararası askeri ceza mahkemesi kurulmasına karar verilmiştir. Mahkemenin yargılama yetkisi ve usul ilkeleri ise Antlaşmaya Ek “Nuremberg Uluslararası Askeri Ceza Mahkemesi Statüsü” ile düzenlenmiştir.

1 Ekim 1946 tarihine kadar yapılan yargılamalar sonucunda on iki idam cezası, iki müebbet hapis cezası, dört süreli hapis cezası, iki beraat ve bir düşme kararı

verilmiş; sanıklardan Robert Ley hakkında ise yargılama sonuçlanmadan intihar etmesi sebebiyle karar verilememiştir. Yargılama sonucunda Mahkeme ayrıca Nazi Liderler Grubunu, SS'leri ve Gestapo'yu kolektif savaş suçu işlemekten dolayı suç örgütü ilan edilmiştir. Ayrıca yargılamalar sırasında üç yüz bin şahit dinlenildiği, altı bin üç yüz delilin değerlendirildiği ve bir yıl içerisinde dört yüz iki celsenin görüldüğü ifade edilmektedir.

2. Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi (International Military Tribunal For the Far-East) (IMT-FE)

II. Dünya Savaşı sonrası kurulan ikinci uluslararası mahkeme, “Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi”dir. Mahkeme, 19 Ocak 1946 yılında Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı General Mac Arthur tarafından yayınlanan özel bir deklarasyon ile, Pasifik savaş alanında işlenen suçları yargılamak üzere Tokyo'da kurulmuştur.

Mahkemede ABD, Avustralya, Çin, Filipinler, Fransa, Hindistan, Hollanda, İngiltere, Kanada, SSCB ve Yeni Zelanda'dan hâkim ve savcılar görev almışlardır.

Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesinde yargılamalar 12 Kasım 1948 tarihine kadar devam etmiştir. Yargılanan yirmi beş sanık suçlu bulunmuş; bunlardan yedisi idam cezasına, on altısı müebbet hapis cezasına, iki sanık ise süreli hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

3. Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesi ve Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi'nin Değerlendirilmesi

Nuremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Mahkemeleri, yalnızca II. Dünya Savaşı sırasında işlenen suçları yargılamak üzere kurulmuş olmaları bakımından ad hoc nitelikte mahkemelerdir. Bu mahkemeler yalnızca kuruluş statülerinde öngörülen belirli suç tiplerini yargılamak üzere kurulmuşlardır. Mahkemelerce yapılan yargılamalar sonucunda, Alman ve Japon yetkililer savaş sırasında işledikleri barışa karşı suçlar, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları sebebiyle mahkûm edilmişlerdir.

Mahkemelerin bir diğer ortak özelliği de olağanüstü nitelikte mahkemeler olmalarıdır. Nitekim bu mahkemeler, kuruluş statülerinde yer alan suçların konusunu teşkil eden fiillerin işlenmesinden sonra (ex post facto) kurulmuşlardır.

Nuremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Mahkemeleri askeri mahkemeler olduklarından; objektif adaleti sağlama görevleri bulunmamaktadır. Zira savaş sırasında tüm taraflarca işlenen suçları yargılamak için değil, sadece mağup devlet yetkililerinin savaşla bağlantılı suçlarını yargılamak için kurulmuşlardır.

Ayrıca mahkemelerin kararları kesin nitelikte olup; mahkemelerin kararlarına karşı denetim yolunu açacak bir itiraz merci öngörülmemiştir. Öte yandan iki mahkemede gıyabi yargılamalar (in absentia) yapılarak; sanıklar hakkında hüküm tesis edilmiştir.

Yine her iki mahkemenin kişi bakımından yargılama yetkisi yalnızca gerçek kişiler ile sınırlandırılmıştır. Bu durum, mahkemelerin kuruluş statülerinde “bireysel cezai sorumluluk” ilkesinin benimsendiği sonucunu ortaya koymaktadır.

Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesinin yargılama yetkisine giren suçlar, kuruluş Statüsü'nün 6'ncı maddesinde “barışa karşı işlenen suçlar”, “savaş suçları” ve “insanlığa karşı işlenen suçlar” olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesinin yargılama yetkisine giren suçlar ise kuruluş Statüsünün 5'inci maddesinde “barışa karşı suçlar”, “konvansiyonel savaş suçları” ve “insanlığa karşı suçlar” olmak üzere üç grupta düzenlenmiştir. Bu suçlar içerik bakımından Nuremberg Statüsü ile benzer nitelikte olmakla birlikte; yalnızca savaş suçları bakımından farklı bir düzenleme söz konusudur. Zira Tokyo Statüsünün 5'inci maddesinde savaş suçları, “savaş geleneklerinin ya da savaş hukukunun ihlali” olarak tanımlanmış olup; bu tanımlama Nuremberg Statüsünde savaş suçlarına ilişkin düzenlemeye göre daha genel ve belirsiz bir nitelik taşımaktadır.

Nuremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Mahkemeleri çoğu açıdan birbirleriyle benzerlik gösterebilir de; her iki mahkeme arasında önemli usul farkları da bulunmaktadır. Öncelikle Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesi dört asil ve dört yedek üyeden oluşmakta iken; Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi on bir üyeden oluşmaktaydı ve bu üyelerin yedekleri bulunmamaktaydı. Mahkemelerin teşkilatı bakımından bir diğer fark ise iddia makamının oluşumu bakımından kendini göstermektedir. Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesinde dört müttefik devletten birer savcı bulunmakta iken; Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi ABD liderliğindeki bir başsavcı ile on yardımcı savcı ile faaliyet göstermekteydi.

Mahkemeler arasında yargılama yetkisinin kullanımı bakımından da farklılıklar söz konusudur. Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesinde yalnızca

bireysel yargılamalar yapılmamış; mahkemenin statüsüne giren suçları gerçekleştirmek üzere faaliyet gösteren bazı grup ve organizasyonlar (Nazi Liderler Grubu, SS ve Gestapo) kolektif savaş suçu işlemekten dolayı suç örgütü ilan edilmiştir. Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi ise kolektif işlenen suçlar bakımından bir değerlendirme yapılmamış; Black Dragon Society gibi grup ve organizasyonlar itham altına alınmamıştır.

İki mahkeme arasındaki en belirgin farklılık ise yargılama yetkisinin asliliği bakımından ortaya çıkmaktadır. Zira 30 Ekim 1943 tarihli Moskova Deklarasyonunda yapılacak yargılamalara ilişkin olarak iki farklı usul öngörülerek, Nuremberg Uluslararası Askeri Mahkemesinin ulusal yasalara göre kabul edilmiştir. Bu anlamda Mahkeme savaş suçlarının yargılanması konusunda tekel oluşturmamıştır. Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi ise tamamen ulusal mahkemelerin yerini alacak şekilde kurulduğundan; yargılama yetkisi asli nitelik taşımaktadır. Bu noktada doktrinde, klasik yargılama usullerinin uygulanmamış olması da dikkate alınarak Tokyo Uzakdoğu Uluslararası Askeri Mahkemesi'nin askeri özellikleri daha ağır basan bir askeri komisyon veya sıkıyönetim mahkemesi olduğunu savunan görüşler de mevcut bulunmaktadır.

4. Sonuç

Uluslararası ceza yargılamalarının ilk örneklerini teşkil eden bu mahkemeler birçok yönden olumsuz eleştirilere maruz kalmışlardır. Özellikle bu mahkemelerde yapılan yargılamalar ile evrensel ceza yargılaması hukukunun temel ilkelerinden olan “suçta ve cezada kanunilik” ilkesinin ihlal edildiği savunulmuştur.

Bütün bu eleştirilerin ötesinde Nuremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Mahkemelerinde yapılan yargılamaların uluslararası cezai sorumluluğun sağlanması bakımından ilk somut örnekleri teşkil ettiği ve kendilerinden sonra kurulan diğer ad hoc mahkemelere yol gösterici olduklarını ifade etmek yanlış olmayacaktır. 20. yüzyılın ikinci yarısında gelişen uluslararası bilinç, daimi bir uluslararası ceza mahkemesinin kurulmasının kaçınılmaz olduğunu ortaya koymuş ve bugün uluslararası insancıl hukukun korunmasında önemli bir kale olan Uluslararası Ceza Divanı'nın temelleri atılmıştır.

CEZÂİ KONULARDA ULUSLARARASI ADLİ YARDIMLAŞMA TALEPLERİ

Bilim ve teknoloji alanında kaydedilen her bir ilerleme, insanların hayatlarını kolaylaştırmaya, aralarındaki iletişimin artmasına biraz daha katkı sağlamakta, ulaşım ve iletişim imkânlarının artması, fiziken birbirinden çok uzakta dahi olsalar insanlar arasında bir bağ kurulmasına, onların toplumsal ilişki içerisine girmesine vesile olabilmektedir. Tüm bu gelişmelerden toplumsal düzen kurallarından olan “hukuk”un etkilenmesi de kaçınılmazdır. Ülkeler hukuk düzenlerini gelişen şartlara hizmet edebilecek düzeye taşımaya bu anlamda uluslararası işbirliğini arttırmaya gayret etmektedirler.

Bir toplumda adalete olan güvenin ne kadar önemli olduğu izahından varestedir. Verilen kararların hakkaniyete uygun olması ve yargılama sürecinin çabuk tamamlanması, güvenilir bir adalet sisteminin olmazsındandır. Yıllardır ülkemizin adalet sistemine yöneltilen eleştirilerin en önemlilerinden biri, adaletin yavaş işlemesidir. Muhakkak ki toplumda böyle bir kanaat oluşmasının bir çok nedeni mevcuttur. Bunların başında ise yargılamanın tarafı olan şahıslara ulaşmaktaki güçlükler gelmektedir. Son yıllarda nüfus ve adres kayıtlarına MERNİS sistemi ile kolayca erişilebilmesi, UYAP sistemi sayesinde postada yaşanan gecikmelerin sorun olmaktan çıkması, SEGBİS sistemi ile işgücü ve zaman tasarrufunun sağlanması adalet hizmetlerinin hızlandırılmasına çok önemli katkılar sağlamıştır. Ülkemiz şartlarında gerçekleştirilen bu iyileştirmelerin uluslararası niteliği olan ya da taraflarından birinin yabancı olduğu davalar için ise gerçek manada bir çözüm sunduğunu söylemek mümkün değildir. Kabul etmek gerekir ki yargılama süreçlerinden birinin ülke dışında bulunuyor olması ve bu şahıslara ulaşılmasındaki güçlükler, yargı mensupları ve çalışanları için hâlâ korkulu rüya olmaya devam etmektedir.

Bir devletin yetkili bir adli makamının diğer bir devletin adli makamı adına yerine getirdiği işlemler bütünü, uluslararası adli yardımlaşma kavramıyla ifade edilmektedir. Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2992 sayılı Kanun uyarınca, yurtdışı istinabe taleplerinin ilgili genelgelere ve uluslararası sözleşmelere uygun şekilde yerine getirilmesinden merkezi makam sıfatıyla sorumludur.

Ceza hukukuna ilişkin çok taraflı uluslararası sözleşmelerin en önemlilerinden biri “Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi” (CİKAYAS) dir. Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi; Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme; Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi; Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi; Suç gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması ve Müsaderesine Dair Sözleşme; BM Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Dair Sözleşme gibi sözleşmeler de sıklıkla uygulanan temel sözleşmelerdendir.

Ülkemizin altında imzası bulunduğu bu sözleşmelere uygun hareket etmesi uluslararası bir yükümlülüktür. Dolayısıyla uluslararası adli yardımlaşma taleplerinin bu sözleşmelere uygun olması gerekmektedir. Bu sözleşmelerin sağlıklı bir şekilde uygulanması ve adli yardımlaşma taleplerinde bir yeknesaklık sağlanması adına Adalet Bakanlığınca 69/2 ve 69/3 sayılı genelgeler yürürlüğe konulmuştur.

Bu genelgelerle yurtdışına gönderilecek adli yardımlaşma taleplerinin hangi nitelikleri taşıması gerektiği açıklanmıştır.

Genel Müdürlüğümüze ait olan www.uhdigm.adalet.gov.tr internet sitesinde bu genelgeyi açıklamaya yönelik olarak daha açık ve anlaşılır bilgilere yer verilmiş, yine Genel Müdürlüğümüz bünyesinde hazırlanan “Cezaî Konularda Adli İşbirliği Rehberi” Kasım 2014 tarihinde uygulayıcıların kullanımına sunulmuştur.

Adli yardımlaşma taleplerininin baştan yeterince nitelikli ve genelgelere uygun şekilde hazırlanmaması, bu taleplerin yurtdışı adli makamlarca kabul edilmeyip işlemsiz olarak iade edilmesine neden olmakta, bu da adli makamlarımızın aynı işlemleri en baştan tekrar yapmalarına, dolayısıyla zaman, emek ve para kaybına neden olmaktadır. Bu nedenle ceza istinabe taleplerini hazırlarken zorunlu unsurların mevcut olup olmadığının kontrol edilmesi fazlasıyla önem arz etmektedir.

Gerek genelgede gerekse Adli İşbirliği Rehberi'nde açıklandığı üzere adli yardımlaşma talepleri bazı unsurlarındaki eksiklikler doğrudan ret nedeni yapılmaktadır. Özellikle;

► Talepname içeriğinde özellikle dava konusu, davanın taraflarına ait yeterli bilgi bulunmaması başlıca ret nedenlerindedir. Talepnamenin 69/2 sayılı genelgenin 1 No.lu ekinde yer alan şablonlar esas alınarak hazırlanması bu tür bir eksikliğin ortadan kaldırılmasına katkı sağlayacaktır. Zira bu şablonlarda taleplemede yer alması gereken tüm unsurlara yer verilmiştir.

► İsnat edilen suçun tanımı / Suçun işlendiği yer, zaman, işleniş şekli / İlgili kanun maddeleri ve ceza miktarı gibi hususlara talepname metninde yer verilmemesi de evrakların işlemsiz olarak iade edilmesine neden olabilmektedir.

► Sözleşmeye atıf yapılmaması ya da yanlış sözleşmeye atıf yapılması, hakeza talepnamenin yabancı ülke adli makamlarına hitaben yazılmamış olması muhatap ülke makamları tarafından fazlaca önemsenmektedir. Ülkemizin sıkı ilişki içerisinde bulunduğu Avrupa devletleri “Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi”ne taraftır. CİKAYAS'a taraf olmayan devletlere istinabe talebi gönderirken varsa aramızdaki ikili anlaşmaya, ikili anlaşma yoksa Mütakabiliyet İlkesine atıf yapılmalıdır. Adli Yardımlaşma talebinin dayanağı başlığı altında bu üç unsura birlikte yer verilmesi de sıkça rastlanılan hatalardandır.

► Çok tarafı bulunan özellikle örgütlü suçlara ilişkin dosyalarda sadece iddianame metnine atıf yapılarak “tanıktan diyeceklerinin sorulması”, “iddianame okunarak savunmalarının alınması” gibi talepler reddedilmektedir. Talepname metninde olayın

kısa cümlelerle özetlenmesi ve sorulacak soruların maddeler halinde sıralanması talep edilmektedir.

► Yapılan tercümelemlerin anlaşılır olmaması da önemli bir ret nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle taleplemede olay anlatılırken iddianamenin kopyala-yapıştır yöntemiyle taleplemeye aktarılmaması gerekmektedir. Zira uzun ve devrik cümle yapısına sahip iddianame metinlerinin tercümanlar tarafından sağlıklı bir şekilde tercüme edilmesi çok mümkün olamamaktadır. İddianamede yer alan isnatların kısa ve düz cümlelerle taleplemeye aktarılması, hem tercümanların işini kolaylaştıracak hem de yabancı ülkedeki muhatabımızın konuyu daha iyi anlamasına yardımcı olacaktır.

► Taleplerde ıslak imza ve mühür eksikliği de sıkça karşılaşılan durumlardandır. Evrak orijinalinin e-imza ile imzalanmış olması muhatap ülke makamlarınca yeterli görülmemekte, evrakın hâkim ya da Cumhuriyet savcısı tarafından imzalanarak mühürlenmesi, eklerine aslı gibidir şerhinin vurulmuş olması şartı aranmaktadır.

► Yine taleplemeye konu şahsa ait adres ve kimlik bilgisinin yeterli olmaması da evraklarımızın işlemsiz olarak iade edilmesine neden olmaktadır. Bu nedenle ilgili şahıs Türk Vatandaşı ise UYAP sistemi üzerinden yurtdışındaki kayıtlı adresi tespit edilmeli, bu şekilde temini mümkün olmazsa taleplemeye şahsın adresinin tespit edilmesi talebi de eklenmelidir. Şayet ilgili şahıs Interpol üyesi bir ülkenin vatandaşı ise ve adresi bilinmiyorsa Emniyet Genel Müdürlüğü Interpol Daire Başkanlığı'na bir müzekkere yazılarak adresinin tespiti mümkün olabilmektedir. (İnterpol'e üye devletler listesi 69/2 sayılı genelgenin 8 No.lu ekinde yer almaktadır.)

► Interpol'e üye olmakla birlikte bazı devletler yabancı şahıslara ilişkin kimlik ve adres bilgisi taleplerinde adli yardımlaşma taleplemesi gönderilmesini istemektedirler. Bu ülkeler: Afganistan, Almanya, Filistin, Pakistan, Bangladeş, Nepal, Lübnan ve Somali'dir.

► Adli yardımlaşma evraklarının yanlış dile tercüme edilmesi de zaman ve para kaybına neden olan durumlardandır. 69/2 sayılı genelgenin 2 No.lu ekinde hangi ülkenin hangi dilde evrak kabul ettiği liste halinde yer almaktadır. Şayet bu listeye uygun dile tercüme yapılmazsa evraklar ikmal edilmeksizin geri gönderilmektedir.

► Bazı suçlara ilişkin ceza soruşturma ve kovuşturması kapsamında adli istinabe talebinde bulunurken ilgili ülke ile aramızda bulunan ikili anlaşma ya da mütakabiliyet ilkesi yanında aşağıda isimleri zikredilen uluslararası sözleşmelere de atıf yapılmalıdır;

→ Kültür ve Tabiat Kanunları Kanunu'na

muhalefet suçlarında; Birleşmiş Milletler “Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşme”ye

→ Uyuşturucu suçlarına ilişkin bir talepname mevcutsa; Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”ne

→ Örgütlü Suçlara İlişkin Bir Talepname Mevcutsa; Birleşmiş Milletler Sınırışan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi”ne

→ Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçlarına İlişkin Bir Talepname mevcutsa; “Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşme” ile “Yolsuzluğa Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”ne,

→ Terör suçlarına İlişkin Bir Talepname mevcutsa; “Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi” ile “Tedhişçiliğin

Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi”ne

→ Rüşvet ve yabancı kamu görevlilerine rüşvet suçlarına İlişkin Bir Talepname mevcutsa; “Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı ceza Hukuku Sözleşmesi”, “Yolsuzluğa Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”, “OECD Uluslar arası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi”ne atıf yapılmalıdır.

Adli yardımlaşma talepname hazırlarken yerine getirilmesi gerekli genel şartların yanında, muhatap ülkenin CİKAYAS'a taraf olup olmadığı, tarafsız hangi maddelere çekince koyduğu, talepnameye konu suçun niteliği, muhatap ülkenin aradığı özel şartlar ya da mutad ret nedenleri olup olmadığının bilinmesi ve bu hususların dikkate alınması, uluslararası istinabe işlemlerinin daha hızlı ve sağlıklı yerine getirilmesine katkı sağlayacaktır.

Genel Müdürlüğümüzce

Diplomasi Eğitim Programı Gerçekleştirildi

Genel Müdürlüğümüzce Dışişleri Bakanlığı Diplomasi Akademisi ile işbirliği içinde düzenlenen "Diplomasi Eğitim Programı" 5 Ekim 2015 tarihinde Bakanlığımız Müsteşarı Sayın Basri Bağcı, Genel Müdürümüz Sayın Dr. Harun Mert ve Dışişleri Bakanlığı Diplomasi Akademisi Başkanı Sayın Doç. Dr. Mesut Özcan'ın açılış konuşmalarıyla başladı.

Ankara Hakimevi Konferans Salonunda 5-9 Ekim 2015 ve 12-16 Ekim 2015 tarihlerinde Bakanlığımızın dış ilişkilerden sorumlu birimlerinde görev yapan yönetici, hâkim, adalet uzman yardımcısı ve personelden oluşan iki ayrı gruba yönelik olarak düzenlenen eğitim programında katılımcılara Diplomatik Yazışma, İkili ve Çok Taraflı Müzakere Teknikleri, Protokol Kuralları başta olmak üzere Türk dış politikasının temel konuları ve gündemdeki dış gelişmeler hakkında ayrıntılı bilgiler verildi.

ULUSLARARASI ÇOCUK KAÇIRMA DAVALARINDA AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NİN YAKLAŞIMI

Ülkemizin 1999 yılında taraf olduğu ve 2000 yılında yürürlüğe giren *Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi*, ülkemizde gitgide daha fazla uygulama alanı bulmaktadır. On altı yaşını doldurmamış bir çocuğun, anne ya da babası tarafından, diğer ebeveynin velayet hakkı ihlal edilerek mutlak meskeni olan ülkeden başka bir ülkeye kaçırılması halinde, çocuğun asıl yerleşim yerine iadesini amaçlayan bu sözleşme, Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün önemli çalışma alanlarından birini teşkil etmektedir.

Konunun önemi ve taraflar arasında uyuşmazlığa açık yapısı nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde birçok ihlal başvurusu yapılmıştır. Mahkeme, bu alandaki başvuruları Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinde yer bulan “Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkı” kapsamında değerlendirilmektedir.

Uluslararası bir sözleşme olan Lahey Sözleşmesi'nin yeknesak bir şekilde uygulanmasını denetleyecek uluslararası bir mekanizma bulunmamakta, ulusal mahkemeler tarafından sözleşme farklı uygulamalara konu olabilmektedir. AIHM, bu bağlamda uluslararası çocuk kaçırma davalarında verdiği kararlar ile bir anlamda âkit devletler arasında Lahey Sözleşmesi'nin uygulanmasında denetleyici bir organ işlevini görerek uygulamada yön gösterici olacak ilkeleri de ortaya koymaktadır.

Mahkeme içtihadı incelendiğinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Lahey Sözleşmesi'ni ve iade prosedürünü şekli nitelikte görmediği, Lahey Sözleşmesi'ni iade için şekli şartların gerçekleşmesini yeterli gören bir anlayıştan çıkartıp gerek başta çocuk olmak üzere tarafların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi tarafından koruma altına alınan temel hak ve hürriyetlerinin ihlal edilmemesini, gerekse uluslararası sözleşmeler ile de kabul edilen çocuğun yüksek menfaatinin korunmasının öncelikli amaç ve düşünce olmasını sağlamaya çalışan bir yapıya kavuşturmaya çalıştığı söylenebilecektir. Dolayısıyla, uluslararası çocuk kaçırma, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararlarıyla farklı bir nitelik kazanmaktadır. Mahkeme tarafından ortaya konan belli başlı içtihat ve ilkelere özetle aşağıda yer verilmiştir.

X. / Letonya Kararı, Büyük Daire, 26.11.2013

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 8. maddesinin âkit devletlere getirdiği yükümlülüklerin Lahey Sözleşmesi ve 20 Kasım 1989 tarihli Çocuk Hakları Sözleşmesi ışığında değerlendirilmesi gerekir.

Âkit devletler, iade davalarında birbirleriyle yarışan ebeveynin menfaati, çocuğun menfaati ve kamu düzeni arasında âdil bir denge oluşturmalıdır. Bununla birlikte, çocuğun yüksek menfaatinin öncelikli olması ve iadenin çocuğun yüksek menfaati kavramına uygun olması gerekmektedir.

Çocuğun yüksek menfaati her zaman ebeveynin menfaati ile örtüşmemektedir. İade davası önüne gelen mahkeme AIHS ve Lahey Sözleşmesi'ni birlikte ele almalıdır. Bunun için, ilk olarak iade davası önüne gelen mahkemenin çocuğun iadesine istisna teşkil eden halleri esaslı bir şekilde incelemesi ve bu hususa ilişkin olarak tatmin edici düzeyde gerekçelendirilmiş bir karar vermesi gerekir. İkinci olarak ise, iadenin reddi hallerinin AIHS'nin 8. maddesi ışığında ele alınması gerekmektedir.

Karrer / Romanya Kararı, 21.02.2012

Çocuğun yüksek menfaatinin belirlenmesi için mahkeme tarafından önüne gelen olayda derinlemesine bir analiz gerçekleştirilmelidir.

İlker Ensar / Türkiye Kararı, 03.05.2012

İade davası önüne gelen mahkeme, başvuranın aile durumunu baştan sona ve Lahey Sözleşmesi'nde ortaya konan ilkeler ışığında incelemelidir.

Neulinger ve Shuruk / İsviçre Kararı, 06.04.2010, Büyük Daire

Lahey Sözleşmesi kapsamında çocuğun iadesi kararı otomatik ya da mekanik bir şekilde verilebilecek bir karar değildir. Bu nedenle, ulusal makamlara, her bireysel olayda, çocuğun yüksek menfaatinin o olaya ilişkin olarak belirlenmesi görevi düşmektedir. Bu nedenle, her defasında çocuğun bütün aile durumu, gerçeklere dayalı, duygusal, psikolojik, maddi ve tıbbi açıdan derinlemesine incelenerek olaydaki tarafların hepsinin çıkarları mantıklı ve dengeli bir şekilde değerlendirilmeli, çocuk için en iyi çözümün ne olduğu bulunmalı ve buna göre karar verilmelidir.

B./ Belçika Kararı, 10.07.2012

Çocuğun iadesi kararı verilirken diğer ebeveyne dönmenin çocuğu maruz bırakabileceği risk yeterince değerlendirilmeli, ayrıca çocuğun kaçırıldığı ülkede geçirdiği zaman ve yeni yerine uyum sağlaması dikkate alınmalıdır.

Rouiller / İsviçre Kararı, 22.07.2014

Lahey Sözleşmesi, çocuğa nerede yaşamak istediğini belirleme yetkisi vermemektedir. İadesi istenen çocuğun kaçırıldığı ülkede kalmak istemesi Lahey Sözleşmesi'nin 13/b maddesinde ortaya konan ve dar bir şekilde yorumlanması gereken istisnaların uygulanması için yeterli değildir.

SAYIN BAKANIMIZ KENAN İPEK KORE BÜYÜKELÇİSİ'Nİ KABUL ETTİ

Kore Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçisi Sayın Yunsoo CHO ve beraberindeki heyet, 15 Ekim 2015 tarihinde Sayın Bakanımız Kenan İpek'i makamında ziyaret etmiştir.

Görüşme esnasında, Sayın Bakanımız ile Sayın Büyükelçi iki ülke arasındaki tarihi bağlara vurgu yaparak, varolan iyi ilişkiler temelinde mevcut adli işbirliğinin daha da geliştirilmesi konusundaki düşüncelerini dile getirmişlerdir.

Ziyaret sırasında Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Dr. Harun Mert, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Daire Başkanı Murat Demirelli, Tetkik Hâkimi Hüseyin Serkan Yıldız ve Tetkik Hakimi Rahime Füsün Özkanaktı hazır bulunmuşlardır.

ALMANYA BÜYÜKELÇİSİ SAYIN BAKANIMIZ KENAN İPEK'İ ZİYARET ETTİ

Almanya Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Sayın Martin Erdmann 22/10/2015 tarihinde Bakanımız Sayın Kenan İpek'e nezaket ziyaretinde bulunmuştur.

Sayın Bakanımız, konuk Büyükelçiye, yeni atanmış olduğu Ankara Büyükelçiliği görevinde başarı dileklerini iletmış, iki ülke arasında var olan siyasi, ekonomik ve adli alanlardaki köklü işbirliğinin daha ileriye götürülmesi arzusunda olduklarını dile getirmiştir.

Konuk Büyükelçi, Ankara'da Büyükelçi olarak hizmet vermekten son derece memnun olduğunu ifade ederek, Türkiye'nin dinamik yapısıyla, kendi konumunda bir istikrar çıpası olarak gerek iç gerekse dış siyasette önemli bir ülke olduğunu vurgulamış, iki ülke arasındaki adli alandaki işbirliğinin mükemmel olduğunun altını çizerek, adalet alanında mevcut dosya sayılarına bakıldığında iki ülke arasındaki ilişkilerin boyutunun görülebileceğini belirtmiştir.

Ziyaret sırasında Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Dr. Harun Mert, Avrupa Birliği Genel Müdürü Ömer Serdar Atabey, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Başaran, Almanya Büyükelçiliği Hukuk ve Konsolosluk İşleri Bölüm Başkanı Sayın Ulrich Meier-Tesch ve Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Ferhat Yavuz Taşolar hazır bulunmuşlardır.

Genel Olarak

Hükümlü nakli; hükümlünün, mahkûmiyet kararının verildiği devlette (hüküm devleti) çekmekte olduğu hürriyeti bağlayıcı cezasının tamamının veya bakiye kısmının, diğer bir devlette (yerine getiren devlet) infazı için her iki devletin anlaşması ve hükümlünün rızası çerçevesinde o devlete gönderilmesidir.

Suçluların iadesini hükümlü naklinden ayıran önemli husus; iadede bir devlet ülkesinde bulunan kişinin, başka bir devlet ülkesinde işlediği bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık olması halinde, hakkında soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin yapılması amacıyla; hükümlü olması halinde ise, hakkında hükmolunan cezanın infazı amacıyla, isteyen devlete hükümlünün rızası aranmaksızın teslim edilmesidir.

Kovuşturmanın devrini hükümlü naklinden ayıran önemli husus ise; Türkiye'de yürütülmekte olan bir ceza muhakemesinin yabancı ülkeye veya yabancı bir ülkede yürütülmekte olan bir ceza muhakemesinin Türkiye'ye, taraf olunan ikili veya çok taraflı sözleşmeler ve yasal mevzuat çerçevesinde kısmen veya tamamen devredilebilmesidir.

Türkiye'de hükümlülerin nakline dair işlemlerin hukuki dayanağını; Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi, ikili sözleşmeler ve 3002 sayılı "Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkûmiyetlerinin İnfazına Dair Kanun" ile Bakanlığımızın 69/4 sayılı genelgesi oluşturur.

Türk Vatandaşlarının Türkiye'ye Nakil Talepleri

Türk vatandaşlarının Türkiye'ye nakil taleplerinde süreç; hükümlü, hükümlü vekili, hükümlü yakını ya da hüküm devletinin talebi ile başlamaktadır. Hükümlü rızasını gösterir belge, kesinleşmiş karar, infaz başlangıç tarihi, tutuklu kalınan süreler, bihakkın ve meşruten tahliye tarihlerini belirtir infaz bilgileri, mahkûmiyete esas ilamda atıf yapılan kanun madde metinleri, kimlik ve adres bilgileri, sağlık durumuna ilişkin belge Hüküm Devleti Yetkili Makamlarından talep edilir.

Nakil şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediği, gerekli bilgi ve belgeler temin edildikten sonra merkezi

makam olan Adalet Bakanlığı'nca tespit edilmektedir. Hükümlünün yerine getiren devletin uyruğu olması, nakil talebinin alındığı tarihte, hükümlünün yerine getirilecek en az altı aylık mahkûmiyetinin bulunması veya mahkûmiyet süresinin belirsiz olması, hükümlü veya temsilcisinin nakle rıza göstermiş olması, mahkûmiyete esas olan eylemin kendi iç hukukuna göre suç teşkil etmesi incelemede aranacak hususlar olarak sayılabilir.

Değerlendirme sonucu olumlu olduğu takdirde, 3002 sayılı yasanın 4 üncü maddesi uyarınca Adalet Bakanından "Olur" alınır.

3002 sayılı yasanın 5 inci maddesi uyarınca, yabancı mahkeme ceza ilamına Türkiye'de uygulanacak müeyyidenin tayin edilmesi konusunda karar vermeye, mahkûmiyete esas teşkil eden suçun niteliği ve cezanın miktar ve mahiyetine göre Ankara mahkemeleri dönüşüm kararı vermeye yetkilidir.

Tercümesi yapılan dönüşüm kararı, müddetname, kanun maddeleri ve kimlik bilgileri asılları ve tercümeleri ile birlikte diplomatik kanalla hükümlüye ve hüküm devletine bildirilir. Hükümlünün karara itiraz etmemesi ve hüküm devletinin nakle onay vermesi üzerine Merkezî Makam olarak Adalet Bakanlığınca işlemler tamamlanır.

İçişleri Bakanlığı ile koordinasyon halinde belirlenecek seyahat programı uyarınca; naklin gerçekleşeceği tarih, saat ve sair hususlar, ilgili tüm kurumlar ile hükümlüyü teslim alarak infaza başlayacak Başsavcılığa bildirilir.

Yabancı Ülke Vatandaşlarının Ülkelerine Nakil Talepleri

Sözleşmenin 4. maddesi uyarınca, ülkemizde, kesinleşmiş bir hürriyeti bağlayıcı ceza nedeniyle mahkûm olarak bulunan yabancı uyruklu hükümlülere, cezalarının bakiye kısmını ülkelerinde çekmek üzere nakil talebinde bulunma haklarının olduğu, Ceza İnfaz Kurumunun bağlı bulunduğu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hatırlatılır.

Akabinde, Cumhuriyet Başsavcılığının tarafından hazırlanan; hükümlünün nakle muvafakat ettiğine dair belge, mahkeme masraflarının ve mahkûmiyet kararında

hükmedilen para cezaları ve şahsi hakların ödendiğine dair belge, hükümlü hakkında kesinleşme şerhini içeren mahkeme kararı, temyiz incelemesinden geçmiş ise Yargıtay ilâmı, müddetname örneği, hükümlünün fotoğrafı, pasaport ve kimlik belgesi örneği, hakkında tatbik olunan kanun madde metinleri, ceza durumu, müşahede ve sınıflandırma, varsa sağlık raporunu içeren evrak yabancı hükümlü nakil dosyası olarak Genel Müdürlüğümüze gönderilir.

Tercümesi yapılan yabancı hükümlü nakil dosyası, diplomatik kanalla hükümlünün naklini talep ettiği uyuğu olduğu devlete bildirilir.

Yapılan bildirimden ardından, ilgili ülkenin nakle muvafakati olduğu takdirde, hükümlünün uyuğu bulunduğu ülkeye naklinin gerçekleşebilmesi için 3002 sayılı yasanın 12 inci maddesi uyarınca, Adalet Bakanından "Olur" alınır. Adalet Bakanlığınca işlemler tamamlanır.

Son olarak, İçişleri Bakanlığı ile koordinasyon halinde belirlenecek seyahat programı uyarınca; naklin gerçekleşeceği tarih, saat ve sair hususlar, ilgili tüm kurumlar ile hükümlü teslim edilerek nakil işlemi sonuçlandırılmış olur.

İNSAN HAKLARI DAİRE BAŞKANLIĞI'NIN STRAZBURG ÇALIŞMA ZİYARETİ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde (AİHM) ve Avrupa Konseyinde (AK), insan hakları reformları ve demokratikleşme süreci konusunda yapılan çalışmalar, Adalet Bakanlığı'nın insan hakları alanındaki projelerinde AK ile işbirliği imkânlarının değerlendirilmesi, AİHM önündeki derdest dosyaların durumu ve karşılıklı işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla 14-16 Eylül 2015 tarihlerinde Strazburg'a bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Çalışma ziyaretine, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanı Dr. Hacı Ali AÇIKGÜL, İnsan Hakları Tazminat Komisyonu üyesi Murat SEKMEN, İnsan Hakları Daire Başkanlığı Tetkik Hâkimleri Öner AYDIN ve Yakup YILDIRIM ve Adalet Uzman Yardımcısı Yeşim KÖLELİ katılmıştır. AK Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliğinde görevli Adalet Müşavirleri M. Murat ÜLKÜ ve Mustafa Tayip ÇİÇEK de heyete eşlik etmişlerdir.

Ziyaret kapsamında, AİHM 2. Daire Başkanı Işıl KARAKAŞ, AİHM Grefyesi Eric FRİBERG ile bu göreve yeni seçilen ve 1 Aralık'ta görevine başlayacak

olan Roderick LIDDELL, AK Genel Sekreterinin danışmanı Leyla KAYACIK ile görüşmelerde bulunulmuştur. Ayrıca AİHM 2. Daire Yazı İşleri Müdürü Stanley NAISMITH, AİHM 2. Daire Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Abel Chaves De CAMPOS ve AİHM'de görev yapan bölüm şefleri ve hukukçular ile yuvarlak masa toplantıları yapılmıştır.

Yine, AK Nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi Büyükelçi Erdoğan İŞCAN tarafından, Heyet onuruna 15 Eylül 2015 tarihinde çalışma yemeği verilmiştir. AK İnsan Hakları Komiserliği Ofis Direktörü Işıl GACHET ve AKPM Denetim Birimi Başkanı Caroline RAVAUD ile de görüşmeler yapılmıştır.

Ziyaret kapsamında yapılan görüşmelerde; insan hakları reformları ve demokratikleşme süreci konusundaki kararlılığın vurgulanmasının yanında AK Genel Sekreterliğinin insan hakları alanında Adalet Bakanlığı ile işbirliği ve gerçekleştirilebilecek projelerin değerlendirilmesi, ülkemiz aleyhine AİHM önündeki derdest dosya sayısının azaltılması hususları müzakere edilmiş, İnsan Hakları Tazminat Komisyonunun daha etkin ve verimli işleyişi açısından alınması gereken tedbirlere değinilmiştir.

ANAYASA MAHKEMESİNE TEMYİZ NİTELİĞİNDEKİ ŞİKAYETLER

Anayasa Mahkemesi (AYM)'ne bireysel başvuru yolu uygulanmaya başlandığında toplumda AYM'ye başvurunun bir “süper temyiz mercii” olduğu algısı oluşmuş, bu nedenle çok sayıda başvuru yapılmış ve kabul edilmezlik kararı çıkmıştır.

Anayasa'nın 148. maddesinin 4. fıkrası “bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz” şeklinde düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 49. maddesinin 6. fıkrası ise “bölümlerin, bir mahkeme kararına karşı yapılan bireysel başvurulara ilişkin incelemeleri, bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği ve bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağına ilişkin belirlemesi ile sınırlıdır. Bölümlerce kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.” şeklindedir.

Dördüncü derece kapsamına giren şikâyetler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 6. ve Anayasa'nın 36. maddesinde “adil yargılanma hakkı” altında değerlendirilmektedir. Çok yaygın bir şekilde başvuru yapan kişiler tarafından yanlış anlaşıldığı için, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının gerektirdiği adil yargılama bir “usul” sorunudur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM veya Mahkeme) ve Anayasa Mahkemesi başvurular açısından değerlendirdiği “açıkça dayanaktan yoksunluk” kriterini incelerken aşağıdaki dört duruma bakmaktadır. Bu kriterler usul incelemesinin esasa ilişkin şartları olarak da adlandırılabilir. Bu kriterler;

1. Temyiz merci ya da dördüncü derece mahkemesi olmama,
2. Açıkça veya bariz biçimde ihlalin olmadığı görülmesi,
3. Kanıtlanmamış şikâyetler,
4. Karmaşık ve zorlama şikâyetlerdir.

MAHKEMENİN DÖRDÜNCÜ DERECE BİR TEMYİZ MERCİİ OLMAMASI

Temyiz Mercii ya da Dördüncü Derece Mahkemesi Sözüyle Ne Anlatılmak İsteniyor:

Mahkeme'ye yapılan başvurularda genel olarak “dördüncü derece mahkemesi şikâyetleri” olarak ifade edilen şikâyetler görülmektedir. Bu tabir sözleşme

metninde tarif edilmemektedir. Ancak içtihat yoluyla oluşturulmuştur.

Dördüncü derece türünden şikâyetler, Mahkemeyi yeni bir maddi olay ve olgu ve/veya hukuk denetimi yapan, bir istinaf veya temyiz organı gibi gören, ulusal mahkeme kararlarının yeniden incelenmesini ve/veya bozulmasını talep eden türden şikâyetleri ifade etmektedir. Mahkeme, iki dereceli yargılama olan ülkelerde başvuru yapan için “üçüncü derece temyiz mercii olmadığı”; üç dereceli yargılama olan ülkelerde “dördüncü derece temyiz mercii olmadığı” şeklinde ifade edilmektedir.

Mahkeme, genel bir kural olarak, davadaki olayların kanıtlanması, iç hukukun yorumlanması ve uygulanması, yargılama sırasında delillerin kabul edilebilirliği ve değerlendirilmesi, kişisel bir uyuşmazlığın sonucunun esas yönünden adil olmaması, ceza davasında sanığın suçluluğu veya masumiyeti konularında ulusal mahkemelerin tespitlerini ve vardıkları sonuçları sorgulamaz. Mahkeme, bir üst mahkeme veya sözleşmeye taraf devletlerin mahkemeleri tarafından verilen kararları bozan veya ulusal mahkemelerin baktığı davaları yeniden yargılayan bir mahkeme olmadığı gibi, bir Yüksek Mahkeme gibi davaları yeniden inceleyen bir mahkeme de değildir.

Dördüncü derece mahkemesi doktrini örneğin aşağıdaki dava türlerine uygulanır: hukuk davaları (García Ruiz v. İspanya [BD], §28; Pla ve Puncernau v. Andora, §26); ceza davaları (Perlala v. Yunanistan, §25; Khan v. Birleşik Krallık, §34); vergi davaları (Dukmedjian v. Fransa, §71); sosyal meseleleri ilgilendiren davalar (Marion v. Fransa, §22); idari davalar (Agathos ve Diğerleri v. Yunanistan, §26); seçme haklarıyla ilgili davalar (Adamsons v. Letonya, §118); vatandaş olmayanların ülkeye giriş, oturma ve ülkeden çıkarma davaları (Sisojeva ve Diğerleri v. Letonya [BD]).

Sözleşme'nin 6. maddesine ilişkin bir şikâyetin “dördüncü derece türünden şikâyet” olarak değerlendirilebilmesi için, bu şikâyette 6. maddede güvence altına alınmış olan hak ve ilkeler belirtilmeden, doğrudan dördüncü derece türünden kabul edilen bir formatta şikâyetin ifade edilmiş olması gerekir. Diğer bir ifadeyle, “çekişmeli yargılama ilkesine uygun yargılama yapılmadı; yargılamada silahların eşitliği ilkesine uygun

davranılmadı; aleni karar ilkesi ihlal edildi; yargılama makul sürede sonuçlanmadı; bağımsız ve tarafsız hâkim ilkesine saygı gösterilmedi; mahkemeye erişim hakkı ihlal edildi... vb.” türden şikâyetlerden herhangi biri ifade edilmeden, şikâyet formüle edilmiş olmalıdır. Mahkemenin incelediği başvurularda “dördüncü derece türünden” olduğu gerekçesiyle reddedilen şikâyetlerin genellikle şu şekilde formüle edildiği görülmektedir: “adil yargılanmadım, hakkaniyete uygun bir yargılama yapılmadı, yargılamayı yapan mahkeme yanlış karar verdi, mahkeme beni mahkûm etti ama ben suç işlemedim, deliller mahkemelerce yanlış değerlendirildi, yasal hükümler yanlış yorumlandı ve uygulandı, mahkemenin verdiği karar aleyhime sonuçlandı, karar haksız bir karardır... vb”.

AIHM'in ve Anayasa Mahkemesinin Temyiz Merci Ya Da Dördüncü Derece Mahkemesi İncelemesi Yapamaması Kuralının İstisnası:

Bu kuralın bir istisnası olarak, Mahkeme'nin söz konusu tespitleri ve varılan sonuçları sorgulayabileceği tek durum, söz konusu tespit ve sonuçların açıkça ve bariz bir şekilde keyfi olması ve kendiliğinden Sözleşme'yi ihlal etmiş olmasıdır.

İLGİLİ ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

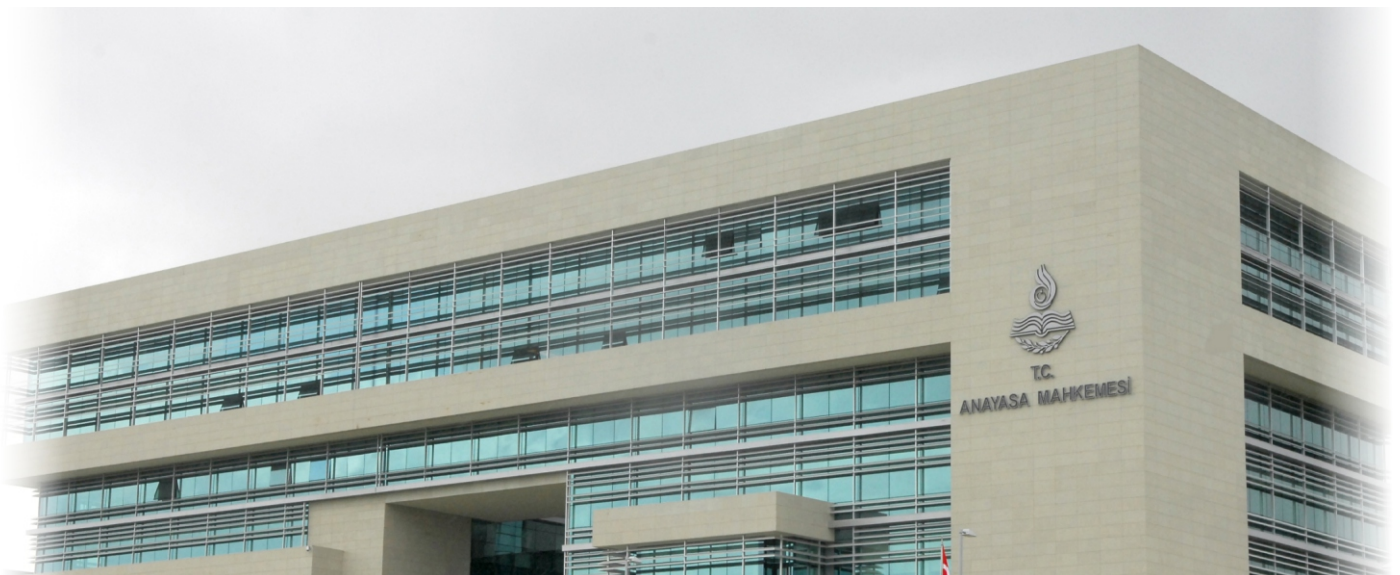
6216 sayılı Kanun'un 48. maddesinin 2. fıkrasında açıkça dayanaktan yoksun başvuruların Mahkemece kabul edilemezliğine karar verilebileceği belirtilmiştir. Anayasa'nın 148. maddesinin 4. fıkrasında ise açıkça dayanaktan yoksun başvurular kapsamında değerlendirilen kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği kurala bağlanmıştır (B. No: 2012/665, Kürşat Eyol kararı, 13/6/2013, § 20).

Anayasa Mahkemesinin bireysel başvurularda benimsediği temel yaklaşım doğrultusunda, ilke olarak

derece mahkemeleri önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile derece mahkemelerince uyuşmazlıkla ilgili varılan sonucun esas yönünden adil olup olmaması bireysel başvuru incelemesine konu olamaz. Bunun tek istisnası, derece mahkemelerinin tespit ve sonuçlarının adaleti ve sağduyuyu hiçe sayan tarzda bariz bir takdir hatası veya açık keyfilik içermesi ve bu durumun kendiliğinden bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlükleri ihlal etmiş olmasıdır. Bu çerçevede, kanun yolu şikâyeti niteliğindeki başvurular belirtilen istisnai haller dışında Anayasa Mahkemesince esas yönünden incelenemez (B. No: 2012/1027, Recep-Necati Gündüz kararı, 12/2/2013, § 26; B. No: 2012/791, Özkan Şen kararı, 7/11/2013, §33).

Anayasa Mahkemesi, derece mahkemelerinin bariz takdir hatası olduğu değerlendirmesini yaptığı 2012/989 no.lu Kenan Özteriş başvurusunda ihlal kararı vermiştir. Olayda, yedek subay adayı olarak askerliğine karar alınan başvurucu, hırsızlık suçundan hapisten çevrilme para cezasına mahkûm edilmiş, bu cezanın ertelenmesine karar verilmiştir. Başvurucu 30/11/2010 tarihinde başladığı askerlik hizmetini 30/5/2011 tarihinde tamamlamıştır. Askerlik hizmetini tamamlamasından sonraki bir tarihte Milli Savunma Bakanlığı tarafından yaptırılan arşiv araştırması sonucunda başvurucu hakkında verilen bir mahkûmiyet kararı tespit edilmiştir. Bunun üzerine, başvurucunun askerlik kararı tadil edilerek 15 aylık er statüsüne geçirilmiştir. Başvurucu Askeri Yüksek İdare Mahkemesine (AYİM) iptal davası açmıştır.

1632 sayılı Kanun'un 30. maddesinin (B) fıkrasına göre hırsızlık suçu nedeniyle hüküm giyenlerin TSK'dan çıkarma cezası ile cezalandırılacağı, 1076 sayılı Kanun'un 8. maddesine göre ise “Yedek subay adayı olarak askere sevkden evvel veya yedek subay yetiştirilmekte iken”

TSK'dan çıkarma cezası ile cezalandırılan-ların durumlarına göre askerlik hizmetlerini er ya da erbaş olarak tamamlayacakları hükme bağlanmıştır.

Ancak belirtilen yasal düzenlemelerde mahkûmiyetin tecil edilmiş bulunması halinde, deneme süresi içerisinde yeniden bir suç işlenmemesi durumunda esasen mahkûmiyetin vaki olmamış sayılması gerektiğinden, bu ertelemeli mahkûmiyetin yedek subay olmaya engel olup olmayacağı ve TSK'dan çıkarma sebebi sayılıp sayılmayacağı hususları düzenlenmemiştir. Bu nedenle, AYİM önündeki davada, hukuki sorunun çözümünde önem arz eden tecil durumu ve başvurucu açısından beş yıllık deneme süresinin geçmiş olmasının kararda değerlendirilmediği anlaşılmaktadır.

1/3/1926 tarih ve 765 sayılı Mülga Türk Ceza Kanunu'nun 95. maddesi şöyledir:

“... bir cürümden ... dolayı hapis cezasına ve hapis ile mahkûm olan kimse ... hüküm tarihinden itibaren

beş sene zarfında hapis veya daha ağır bir cezaya mahkûm olmazsa evvelki mahkûmiyeti esasen vaki olmamış sayılır...”

Başvurucunun, yedek subay adayı olarak alınan askerlik kararının uzun dönem er olarak tadil edilerek askere bu statüde sevk edilme işlemine esas alınması, 765 sayılı Mülga Kanun'un 95. maddesinin açık hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Zira başvurucunun işlediği suça ilişkin mahkûmiyet hükmü, tecil koşullarına uyulması nedeniyle, hukuk nazarında esasen vaki olmamıştır. Hukuken vaki olmamış sayılan mahkûmiyetin, hüküm ve sonuçlarını devam ettiriyormuş ve hayatiyetini koruyormuşçasına bir idari işleme esas alınmasının ilgili idari işleme hukuki geçerlik kazandırdığı söylenemez. Buna göre, AYİM 2. Dairesinin yorumunun “öngörülemez” nitelikte olduğu ve “bariz takdir hatası” içerdiği kararla varılmıştır.

ŞANHAY İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ADALET BAKANLARI TOPLANTISI'NA KATILDIK

Tacikistan'ın başkenti Duşanbe'de 18 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleşen Şanhay İşbirliği Örgütü Adalet Bakanları zirvesine, diyalog ortağı olan Ülkemizi temsilen Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Selahaddin Mentеш başkanlığında, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Sayın Dr. Yavuz Yılmaz ve Tetkik Hakimi Sayın Hasan Serdar Çelikkbilek'ten oluşan bir heyet iştirak etmiştir. Toplantıda, Sayın Mentеш tarafından, Türkiye'nin Şanhay İşbirliği Örgütü'ne bakışını yansıtan bir konuşma yapılmıştır.

Duşanbe'de bulunduğu zaman zarfında Afganistan Adalet Bakanı Abdulbasirov Anwar ile bir araya gelen heyetimiz, 19 Ağustos 2015 tarihinde de Tacikistan Adalet Bakanı Shohmurod Rustam ile ikili görüşme yapmıştır. Ayrıca Heyetimiz, Tacikistan İçişleri Bakan Yardımcısı ve Milli Güvenlik Komitesi Başkan Yardımcısı ile de iki devlet arasındaki bazı konuları müzakere etmiştir.

ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURUDA ADALET BAKANLIĞI

Anayasa şikayeti olarak da tanımlanan Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yolu temel hak ve hürriyetlerin etkin bir biçimde korunması amacıyla düzenlenen yeni bir güvence mekanizmasıdır. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru, 7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandum ile hukukumuzda girmiştir. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45-51. maddelerinde bireysel başvuru usulü düzenlenmiş ve geçici 1. maddesinin 8 numaralı bendi ile de Anayasa Mahkemesi'nin, 23 Eylül 2012 tarihinden sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılacak bireysel başvuruları inceleyeceği belirtilmiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 49/2 maddesinde ; 'Bireysel başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde, başvurunun bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilir. Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü hâllerde görüşünü yazılı olarak Mahkemeye bildirir.' hükmü uyarınca Adalet Bakanlığı, Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvurulara görüş vermeye başlamıştır. 23 Eylül 2012 tarihinden itibaren Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunma imkânı getirilmiş ve söz konusu bireysel başvurularla ilgili olarak Adalet Bakanlığı'na görüş sunma görevi verilmiştir. Bu hüküm uyarınca, Adalet Bakanlığı bünyesinde, bireysel başvurularla ilgili Bakanlık adına görüş bildirme görevi, Makam Olur'u ile Uluslararası Hukuk Ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanlığı'na verilmiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 49. maddesinin 2. fıkrası ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 71. maddesi gereğince Anayasa Mahkemesi tarafından, bireysel başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde, başvurunun bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilir. Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü hâllerde görüşünü yazılı olarak Anayasa Mahkemesine bildirir. Adalet

Bakanlığı'na başvuruya ilişkin görüşünü iletmesi için otuz günlük süre verilir. 5 Mart 2014 Tarihinde Resmi Gazetede Yayınlanarak Yürürlüğe Giren Anayasa Mahkemesinin İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük ile talep hâlinde Mahkemece "bu süre otuz gün daha uzatılabilir" şeklindeki düzenleme "otuz güne kadar uzatılabilir" şeklinde değiştirilmiştir. Yani en fazla otuz gün olmak üzere Bakanlığa ek süre verilir. Ayrıca bu maddeye göre başvurunun Adalet Bakanlığına bildiriminden itibaren belirtilen sürelerde cevap verilmediği takdirde, Mahkeme dosyadaki bilgi ve belgelere göre kararını vermektedir. 5 Mart 2014 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Anayasa Mahkemesinin İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük ile Mahkeme, içtihadının olduğu alanlarda veya ivedilikle karar verilmesi gereken durumlarda Bakanlık cevabını beklemeden başvurunun kabul edilebilirlik ve esası hakkında karar verebilmektedir. Örneğin "twitter.com" isimli internet sitesine erişimin engellenmesi üzerine Anayasa Mahkemesi'ne yapılan 2014/3986 no'lu bireysel başvuruda, 02.04.2014 tarihinde Adalet Bakanlığı'nın görüşü beklenmeden karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığı, görüş için kendisine gönderilen bireysel başvuru dosyasında yapmış olduğu ön incelemede görüş verilip verilmemesine karar verirken bireysel başvuruya konu yargılamaya ilişkin bireysel başvuru dosyasında yeteri kadar evrak olup olmadığını tespit eder. Evrakların yetersiz olduğuna kanaat getirdiği takdirde, ilgili kuruluşlar veya yargılamanın yapıldığı makam ile yazışma yapılarak gerekli görülen evraklar talep edilmektedir. Bu konuyu somut bir örnek ile açıklamak gerekirse, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edilmesi şikayeti ile yapılan bir bireysel başvuru dosyasında, başvuru dosyanın değerlendirmesinin yapılabilmesi için bireysel başvuruya konu yargılama dosyası önem arz etmektedir.

Davanın karmaşıklığı, yargılamanın kaç dereceli olduğu, yargılama makamının ve diğer yetkililerin tutumu, tarafların tutumu ve diğer hususların tespiti için, bireysel başvuruya konu yargılama dosyasında mevcut olan duruşma tutanakları, tensip zaptı vb. belgelerdeki hususlar yol gösterici olmaktadır. Bu evraklarda yargılama makamı

tarafından gerekli işlemlerin zamanında yerine getirilmediği, yargılama makamının gerekli gördüğü hususlarda diğer yetkililerin tutumu ve bu tutumun yargılamanın uzamasına sebebiyet verip vermediği, tarafların yargılamanın uzamasına neden olup olmadığı ve yargılamanın uzamasına neden olan diğer hususlar değerlendirilebilmektedir. Ayrıca ilgili dosyanın temyiz aşamasında ne kadar süre içerisinde incelendiği, temyiz makamının kararını açıklama zamanı, vb hususlar

yargılamanın makul sürede bitirilip bitirilmediği hususunun değerlendirilmesinde dikkate alınmaktadır. Bireysel başvuruya konu hususlara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları, Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki kararları ve somut başvurunun koşulları dikkate alınarak Adalet Bakanlığı tarafından, Anayasa Mahkemesi'ne görüş verilmesine gerek olup olmadığı hususundaki karar Anayasa Mahkemesi'ne iletilmektedir.

KIRGIZİSTAN ADALET BAKAN YARDIMCISI VE YÜKSEK YARGI MENSUPLARININ ÜLKEMİZİ ZİYARETİ

Kırgızistan Adalet Bakan Yardımcısı Başkanlığında ve yargı mensuplarından oluşan Kırgız Heyeti Bakanlığımızı ziyaret etti.

Adalet Bakanlığı Müsteşarı Sayın Basri Bağcı , Kırgızistan Adalet Bakan Yardımcısı Bay Dootaliev Ulan ve beraberindeki heyeti kabul etti. Bakanlık toplantı salonunda gerçekleşen ziyarette Sayın Müsteşarımız Bakanlığımızı tanıtarak, iki ülke arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi, yargıda işbirliği konularının görüşülmesi temenilerinde bulunması ile hediyeleşme ile sona erdi.

Toplantıda, Strateji Geliştirme Başkanı Alpaslan Azapağası, Daire Başkanı İbrahim Çetin ile Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Sayın Ahmet Başaran ile Tetkik Hâkimi Güray Güçlü hazır bulundu.

Toplantıya Kırgızistan heyetinden ise Kırgızistan Adalet Bakan Yardımcısı Bay Dootaliev Ulan ve beraberindeki heyet katıldı.

BULGARİSTAN BAŞSAVCISI VE BERABERİNDEKİ HEYETİN BAKANIMIZ SAYIN KENAN İPEK'İ ZİYARETİ

Adalet Bakanı Sayın Kenan İpek, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının davetlisi olarak Ülkemizde bulunan Bulgaristan Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Sotir Tsatsarov ve beraberindeki heyeti, 16 Eylül 2015 tarihinde Makamında kabul etmiştir.

Başsavcı Sayın Tsatsarov'un beraberindeki heyette, Bulgaristan Başsavcı Vekili Sayın Borislav Sarafov, Başsavcı Basın Danışmanı Sayın Romyana Arnaudova, Temyiz Mahkemesi Başsavcılığında Uluslararası İlişkiler Daire Başkanı Sayın Tsvetomir Yosifov, Bulgaristan Ankara Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Sayın Evgeni Genev ve Bulgaristan Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı Sayın Ventsislav Hristov yer almıştır.

Ziyaret sırasında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Mehmet Akarca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı İdari Savcısı Sayın Fevzi Yıldırım ve Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Sayın Esin Özbilgin'in yanı sıra, Genel Müdür Yardımcımız Sayın Ahmet Başaran hazır bulunmuştur.

Ziyaret kapsamında, iki Ülke arasındaki iyi ilişkilerin ve verimli adli işbirliğinin daha da geliştirilmesi, sınırı aşan suçlar bakımından adli yardımlaşmanın önemi ile birlikte, bölgedeki terör ve mülteci sorunları ile bu sorunların çözümü hakkında karşılıklı görüş alışverişi ve değerlendirmelerde bulunulmuştur.

ULUSLARARASI ANLAŞMALARIN İÇ HUKUKTAKİ YERİ VE DENETİMİ

Modern Devlete Doğru

Yaratıldığı ilk günden itibaren yaşadığı toplumsal çevrede birçok sorunla karşılaşan insanoğlu, ortaya çıkan uyumsuzluk, anarşi ve şiddet ortamına kalıcı çözümler aramaya başlamış; nihayetinde kendi aralarından seçtikleri bir kişiye toplumun huzur ve güvenliğini sağlama, suçluları cezalandırma ve vergi toplama gibi yetkiler vererek, onunla Jean J. Rousseau'nun deyimiyle 'Toplum Sözleşmesi'ni akdetmişti.

Geçen yüzyıllar sonrasında 'Toplumsal Sözleşme'yle kendisine verilen yetkileri kötüye kullanan iktidara karşı, Avrupa'da yükselen Aydınlanma Felsefesi ile birlikte birey olma bilincinin farkına varan halklar, 'adalet', 'eşitlik' ve 'özgürlük' talepleri ile başkaldırmış, yıkılmaz zannedilen iktidarların gösterişli kalelerini yerle bir ederek, bunun yerine hukukun üstünlüğünü kabul eden, şeffaf ve adil yönetimi öngören demokrasi kalelerini inşa etmişlerdi.

Uzun emekler neticesinde yükselen demokrasi surları, ırkçı ve saldırgan politikalar güden siyasi akımların 20. Yüzyılın başlarında iktidara gelmesiyle hedef haline gelmişti. Dünyayı iki büyük Dünya Savaşına götüren siyasi atmosfere tanıklık eden insanlık, savaşın zihinlerde bıraktığı travmatik etkilerinden kurtulmanın yollarını aramaya başlamıştı.

Yeni Bir Hukuk Dalı Olarak Uluslararası Hukuk

Arayışlar neticesinde uluslararası düzlemde her bir devletin siyasi ve ekonomik çıkarlarının ortak bir noktada buluşturulmasının, küresel barış ve huzur ortamının yeniden tesisinde etkili olabileceği inancı, devletleri her bir uluslararası aktörün uyması gereken kurallar bütünü olan hukuki ve diplomatik bir interdisipliner olan uluslararası hukukun doğuşunu sağlamıştır. Böylelikle egemenlik, insan hakları, diplomatik temsilcilerin statüsü, kıta sahanlığı gibi çekişmeli konular hukuki ve diplomatik zeminde tartışılmaya ve kodifike edilmeye başlanmıştır.

Uluslararası anlaşmalar ve yüzyıllardır süregelen uygulamaların oluşturduğu uluslararası teamüller, uluslararası hukuk disiplinin kaynaklarını oluşturmaktadır. Uluslararası anlaşmalar (anlaşmalar),

bağımsız devletler veya uluslararası örgütler arasında geleceğe yönelik hukuksal bir sonuç elde etmek amacıyla, bunları imza yetkisine sahip temsilciler vasıtasıyla imzalanmış yazılı metinlerdir. Anlaşmanın imzalanması ile birlikte devletler, anlaşmanın bağlayıcılığını kabul etmekte, yüklediği sorumlulukları yerine getireceklerine dair güvence vererek, anlaşmanın içeriği doğrultusunda iç hukuk kurallarını gözden geçirme ve düzenleme sözü vermektedirler.

İç Hukuk-Uluslararası Hukuk İlişkisi ve Normlar Hiyerarşisi

Doktrinde uluslararası hukuk ile iç hukuk arasındaki ilişkiyi açıklayan iki farklı görüş bulunmaktadır. Her iki hukuk sisteminin niteliği gereği farklı özellikler taşımış olsalar dahi bir bütünün parçaları olduğu görüşünü savunan 'tekçi(monist) görüş' ile iki hukuk sistemini hiçbir ortak noktası olmayan bağımsız hukuk sistemleri olarak kabul eden 'ikici(düalist) görüş' doktrinde hâkim görüşler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Düalist görüşün hâkim olduğu iç hukuk düzenlerinde anlaşmalar, kendisine normlar hiyerarşisinde de yer bulabilmektedir. Normlar hiyerarşisi ise, en alt düzeyde yer alan hukuk kuralının sonucu olduğu ve bir üstünde yer alan hukuk kuralından geçerliliğini alması, ona aykırı olamaması durumunun piramit şeklinde somut-laştırılmasıdır.

Yukarıdan aşağıya doğru anayasa, kanun ve kanun hükmünde kararname(KHK), tüzükler, yönetmelikler ve diğer normlar şeklinde dizilim normlar hiyerarşisi piramidinde yerlerini almıştır.

İç hukukumuzda anlaşmalar, 1982 Anayasasının 90.maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde kanunlarla eşdeğerde tutulmuştur. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş anlaşmaların kanun hükmünde olacağı ve bunlar hakkında anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine (AYM) başvurulamayacağı; usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda anlaşma hükümleri esas alınacağı belirtilmiştir. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin hükümler taşımayan, ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar ile

kanun madde metinleri çatıştığında önceki-sonraki kanun, genel-özel kanun ayırımına gidilerek uygun norm uygulanacaktır.

Bizim gibi dualist sistemi benimsemiş diğer ülkelerde anlaşmaların yerlerine bakacak olursak; ABD, İtalya ve Danimarka'da anlaşmalar yasalar ile aynı düzeyde; Yunanistan, Fransa, Portekiz ve İspanya'da yasaların üstünde anayasaların altında konumlandırılmıştır. Belçika ve Hollanda'da ise anlaşmaların anayasalarının dahi üzerinde olduğu kabul etmiştir.

Uluslararası Anlaşmaların İç Hukuka Kabul Süreci

Anlaşmaları imzalama yetkisi Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Dışişleri Bakanına aittir. Bunların dışında Bakanlar Kurulunun yetki vermesi halinde bir bakan veya üst düzey bir yetkili de Türkiye adına anlaşmayı imza yetkisine haizdir.

1982 Anayasası 90/1 ve 104. maddelerine göre, imzalanan anlaşmalarının TBMM tarafından onaylanmasının bir kanunla uygun bulunması ve bunun Cumhurbaşkanınca onaylanması gerekir. Ancak istisnai olarak anayasa 90/2 maddede belirtildiği üzere ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar, devlet maliyesine yük getirmemek, kişi hak ve özgürlükleri ile Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayımlanma ile yürürlüğe girerler.

İmzalanan anlaşmanın onaylanmasını uygun bulma kanun tasarısı Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kuruluna gönderilir. Bakanlar Kurulunda kabul edilen tasarı TBMM Dışişleri Komisyonunda görüşülmek üzere TBMM'ye gönderilir. Komisyonunda görüşülen tasarı TBMM Genel Kuruluna gönderilir ve Genel Kurulda tasarı oylanır. Cumhurbaşkanınca onaylanıp resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

Uluslararası Anlaşmaların Türkiye ve Diğer Devletlerde Denetimi

1982 Anayasasının 148.maddesinde, kanunlar ve KHK'ler ile TBMM İç Tüzüğü'nün AYM tarafından şekil ve esas bakımından, Anayasa değişikliklerinin ise sadece şekil bakımından denetlenebileceği düzenlemiştir. Anayasanın 90.maddesinde anlaşmaların kanun hükmünde olduğu, temel hak ve özgürlüklere ilişkin olanların ise kanunların üstünde olduğu belirtilmiş, devamında usulüne göre yürürlüğe konulmuş anlaşmalar hakkında anayasaya aykırılık iddiası ile AYM'ye başvurulamayacağı belirtilmiştir. AYM yalnızca TBMM'nin anlaşmayı uygun bulma kanununun denetimini yapabilecektir.

Anlaşmaların Anayasaya uygunluk denetimi doktrinde de tartışılmıştır. Ergun Özbudun'a göre,

anlaşmaların hem soyut hem de somut norm denetim yoluyla denetlenmesi mümkün değildir. Bunun sebebini de devletin dış politikadaki çıkarlarının zedelenmesinin önüne geçmek olduğunu belirtmektedir.

Kemal Gözler'e göre de Anayasanın 90. maddesi gereği, AYM tarafından uygunluk denetiminin mümkün olmayacağı, ancak uygun bulma kanununun uygunluk denetiminin imkân dâhilinde olduğu ifade edilmektedir.

Servet Armağan'a ise, anlaşma metni ile uygun bulma kanunu niteliği itibarıyla iki farklı metindir. Anayasanın 90.maddesinde anlaşmaların anayasaya uygunluk denetimine kapatılmış olmasının, uygun bulma kanununun da uygunluk denetiminden muaf tutulacağı anlamına gelmeyeceğini vurgulamaktadır.

AYM, 03.08.1996 tarih ve 4163 sayılı Kanunun, Anayasanın bazı maddelerine aykırı olduğu iddiasıyla açılan iptal davasında, uygun bulma kanununun anayasal denetimi sorununu da incelemiş, verdiği kararında anlaşmalardan bağımsız olarak onay kanunları aleyhine AYM'ye başvurulabileceğine hükmetmiştir. AYM aynı kararında, anlaşmaların iç hukukta uygulanırken iç hukuk ile uluslararası hukuk hükümleri arasında yaşanabilecek muhtemel çatışmalar halinde, usulüne göre yürürlüğe girmiş anlaşmaların kanun hükmünde olduğunu belirtmiş ve ayrıca iç hukukumuzda anlaşmalara aykırı kanun çıkarılmasını engelleyici bir hukuk normunun bulunmadığının da altını çizmiştir.

Almanya Anayasa Mahkemesi, kendisini yetkili kılan bir norm bulunmamasına rağmen 1952 yılından bu güne, anlaşma onay kanunu üzerindeki denetim yetkisinin anlaşmanın kendisini de kapsadığı görüşünü benimsemiştir.

Avusturya uygulamasında ise federal veya eyalet makamları tarafından çıkarılan kanunlar için yapılan önceden veya sonradan denetimin anlaşmalar için de uygulanabileceği kabul edilmiştir.

Anlaşmaların anayasaya uygunluğu Fransa'da önleyici denetim yolu ile mümkündür. Eğer önleyici denetimde anayasaya aykırılık görülürse, gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra uygun hale gelerek yürürlüğe girecektir. Anlaşmalar iç hukukun bir parçası olduktan sonra bunlar aleyhine Fransa Anayasa Mahkemesinde anayasaya uygunluk denetimi için iptal davası açılmayacaktır.

İspanya ise anayasaya aykırı bir anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce anayasanın anlaşmanın hükümlerine göre uyarlanması yöntemini benimsemiştir. Yazılı bir anayasası olmayan İngiltere'de ise hem anlaşmaların hem de anlaşmaları uygun bulma kanunlarının denetimi yapılamamaktadır.

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI 2. BAŞSAVCILAR TOPLANTISI ANTALYA'DA YAPILDI

Birincisi 2012 yılında Tahran'da düzenlenen; “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Başsavcılar Toplantısı”nın ikincisi 3-4 Kasım 2015 tarihlerinde, Bakanlığımız ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının ortak ev sahipliğinde Antalya'da düzenlendi.

Bakanlığımız ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı heyetleri ile EİT üyesi ülkelerden Azerbaycan, İran, Kazakistan, Kırgızistan, Pakistan, Tacikistan ve gözlemci üye Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti heyetleri tarafından toplantıya katılım sağlanmıştır.

Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa Erol, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreter Yardımcısı Sayın Seyed Jalaledin Alavi Sabzevari ile Yargıtay Cumhuriyet

Başsavcısı Sayın Mehmet Akarca'nın açılış konuşmalarıyla başlayan toplantıda; siber suçlar özelinde uyuşturucu kaçakçılığı, terörizm, insan ticareti ve göçmen kaçakçılığı gibi sınıraşan suçlarla mücadele, bu suçlarla mücadelede uluslararası adli işbirliğinde karşılaşılan güçlükler ve suç ve suçlularla mücadelede bölgesel işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesi konuları ele alınmıştır.

ENDONEZYA YARGI HEYETİ BAKANLIĞIMIZI ZİYARET ETTİ

Endonezya Cumhuriyeti Adalet Komisyonu Başkanlığı Yargı Heyeti 24/11/2015 tarihinde Bakanlığımızı ziyaret etti.

Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Musa Heybet, Endonezya Adalet Komisyonu Başkanlığı Genel Sekreteri Sayın Danang Wijayanto, Endonezya Adalet Komisyonu Adaletin Kapasitesinin Arttırılması Bölüm Başkanı Sayın Suhaila ile aynı birim çalışanları Sayın Nur Aini Fatmawati ve Sayın Adli Ardianto'dan oluşan heyeti kabul etti. Bakanlık toplantı salonunda gerçekleşen ziyarette başta adli işbirliği olmak üzere iki ülke arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi konularında görüşmeler yapıldı. Ayrıca Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Sayın Murat Demirelli tarafından Bakanlığımızın Teşkilat yapısına ilişkin bir sunum yapıldı.

ABD ADALET BAKANLIĞI DIŞ İLİŞKİLER DİREKTÖRÜNÜN ZİYARETİ

ABD Adalet Bakanlığı Afrika ve Ortadoğu Dış İlişkiler Direktörü Sayın Robert Bowman ve beraberindeki ABD Büyükelçiliği Hukuk Danışmanı Sayın John Engstrom ile ABD Büyükelçiliği FBI kıdemli Ajanı ve Türkiye nezdindeki Hukuk Ataşesi Sayın Michael Hickok, 02 Kasım 2015 tarihinde Genel Müdürlüğümüzü ziyaret etmişlerdir.

Görüşmede, Ülkemiz ile ABD arasındaki adli yardımlaşma konuları ele alınmış ve önümüzdeki dönemde yapılabilecek çalışmalar hakkında karşılıklı değerlendirilmeler yapılmıştır.

Ziyaret esnasında, Genel Müdür Yardımcısı Sayın Faris Karak, Daire Başkanı Sayın Abdullah Murat ve ABD adli yardımlaşma işlerinden sorumlu Tetkik Hâkimleri Sayın Güray Güçlü ve Gökhan Erdoğan ile Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Sayın Mehmet Tuncer hazır bulunmuşlardır.

AGİT HEYETİ BAKANLIĞIMIZI ZİYARET ETTİ

Ülkemizin davetiyle, 1 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilen 26'ncı dönem Milletvekili Genel Seçimini gözlemlemek üzere Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi tarafından görevlendirilen Sınırlı Seçim Gözlem Heyeti Başkanı Büyükelçi Sayın Geert-Hinrich Ahrens ile Hukuk Analisti Marla Morry, 21 Ekim 2015 tarihinde Müsteşar Yardımcısı Sayın Selahaddin Mentеш'i ziyaret etmiştir.

Görüşmede Seçim Gözlem Heyetinin yetkileri, metodolojisi ve gözlem planları hakkında Büyükelçi Ahrens tarafından bilgi verilmiş, seçimin gözlemciler tarafından AGİT taahhütleri ve demokratik seçimler için kabul edilmiş olan diğer uluslararası standartlar ile iç hukuk açısından gözlemleneceği belirtilmiş, seçim ve seçim faaliyetleriyle ilgili mevzuat hakkında görüş alış verişinde bulunulmuştur.

BİRLEŞİK KRALLIK HEYETİYLE ÇALIŞMA TOPLANTISI YAPILDI

Genel Müdürümüz Dr. Harun Mert, 22 Temmuz 2015 tarihinde Birleşik Krallık Savcılık Hizmetleri Uluslararası İlişkiler Birim Başkanı Patrick Stevens ve beraberindeki heyeti kabul etmişlerdir.

Ziyaret vesilesiyle, bilhassa terör suçları bakımından suçluların iadesi alanında işbirliğinin geliştirilmesi konusu dahil olmak üzere, iki Ülke arasındaki adli ilişkiler ve Birleşik Krallık'ın Ankara Büyükelçiliği nezdinde bir hukuk müşaviri görevlendirilmesi hususu ele alınmıştır.

Ziyaret sırasında Sayın Mert'e, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Kasım Çiçek, Tetkik Hâkimleri A. Melih Kutlu, Mustafa Burak Çil ve Emrah Özkan; Sayın Stevens'a, Kraliyet Savcısı Samantha Shallow, Birleşik Krallık Uluslararası Suç Ajansı Görevlisi Steve Periton ve Birleşik Krallık'ın Ankara Büyükelçiliğinde görevli Mütercim/Siyasî Danışman Jale İnalöz eşlik etmişlerdir.

SOMALİ BAŞSAVCISININ BAKANLIĞIMIZI ZİYARETİ

Somali Başsavcısı Sayın Ahmed Ali DAHİR ve beraberindeki heyet Adalet Akademisi'nin davetlisi olarak Ülkemize gelmiş ve 24 Kasım 2015 tarihlerinde Bakanlığımıza resmi bir ziyaret gerçekleştirmişlerdir.

Konuk Başsavcı ve beraberindeki heyeti Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa EROL kabul etmiştir. Yapılan görüşmede iki ülke arasındaki dostluk ve kardeşlik bağlarına vurgu yapılarak Somali yargı sisteminin güçlendirilmesi ile adalet hizmetlerinin kapasitesinin artırılmasına ilişkin konular ele alınmış ve bu kapsamda Ülkemizin olabilecek katkıları konusunda fikir alış verişinde bulunulmuştur. Ayrıca Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Sayın Murat DEMİRELLİ tarafından Bakanlığımızın teşkilat yapısına ilişkin sunum gerçekleştirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzde Birim İçi Koordinasyon Toplantıları Gerçekleştirildi

Genel Müdürlüğümüzün adli yardımlaşma faaliyetlerinin gözden geçirilmesi ve bu kapsamda Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren konularda bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulması amacıyla Genel Müdürlüğümüz yöneticileri, tetkik hakimleri ve uzman yardımcılarının katılımıyla 28 Mayıs 2015 , 1 Haziran 2015 ve 3 Temmuz 2015 tarihlerinde birim içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Birinci ve ikinci toplantıda cezai ve hukuki konularda adli yardımlaşma, suçluların iadesi, hükümlülerin nakli, çocuk hukuku ve nafaka konuları ele alınmış olup, üçüncü toplantı İnsan Hakları Daire Başkanlığının görev alanında yer alan AIHM'e yapılan başvurulara savunma hazırlanması, AYM'ye yapılan bireysel başvurulara ilişkin görüş hazırlanması konuları ile AIHM kararlarının icrası süreci hakkında ve dördüncü toplantıda ise uluslararası kuruluşlar hakkında bilgilendirmede bulunulmuştur.

HOLLANDA BÜYÜKELÇİSİ'NİN GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜ ZİYARETİ

Hollanda'nın yeni Ankara Büyükelçisi Cornelis Van RIJ, Genel Müdürümüz Dr. Harun MERT'e 22 Ekim 2015 tarihinde bir nezaket ziyareti gerçekleştirmiştir. Görüşmede, Türkiye ile Hollanda arasındaki adli işbirliğinin önemi vurgulanmış ve Kasım ayı içinde, Sayın Bakanımızı ziyaret etmek üzere Türkiye'ye gelmesi öngörülen Hollanda Adalet Bakanı ve beraberindeki heyetin ziyaret programları değerlendirilmiştir.

Misafir heyette Hollanda'nın Ankara Büyükelçiliğinden Müsteşar Daan Huisinga, Hollanda Polis İrtibat Görevlisi Robbert HANEVELD yer almıştır.

ÜRDÜN HEYETİNİN ZİYARETİ

Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Sayın Faris Karak, 23 Haziran 2015 tarihinde Ürdün'ün Ankara Büyükelçisi Sayın Amjad Al-Adaileh ve beraberindeki heyeti kabul etmiştir.

Görüşmelerde, iki ülke arasındaki adli işbirliği konuları üzerinde durulmuş ve karşılıklı görüş alış verişinde bulunulmuştur. Ayrıca, Ürdün ülkesine nakil prosedürü devam eden bir hükümlü ile ilgili sürecin geldiği aşama hakkında Ürdün heyeti bilgilendirilmiştir.

Misafir heyette; Ürdün'ün Ankara Büyükelçisi Sayın Amjad Al-Adaileh, ve Ürdün'ün Ankara Büyükelçiliğinde görevli Müsteşar Sayın Yousef Mustafa Abdelghani yer almıştır.

GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZDE ULUSLARARASI KURULUŞLAR BİLGİLENDİRME TOPLANTISI YAPILDI

Uluslararası Kuruluşlar Bilgilendirme Toplantısı, Genel Müdürlüğümüz yöneticileri, tetkik hakimleri ve uzman yardımcılarının katılımıyla 26 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda, Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren “Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlisine Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi Kapsamında Rüşvet Çalışma Grubu (OECD)”, “Hükümet Ajanları Toplantıları ve Avrupa Konseyi Nezdinde İnsan Hakları Komiteleri”, “Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Çalışması Kapsamında Gözden Geçirme Grubu (BMYMS)”, “Hukuk İşbirliği Komitesi (CDCJ)”, “Ceza Alanındaki Avrupa Konseyi Sözleşmelerinin Uygulanması ve Uzmanlar Komitesi (PC-OC)”, “Avrupa Suç Sorunları İzleme Komitesi (CDPC)”, “Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO)”, “Mali Eylem Görev Gücü (FATF)”, “Avrupa Konseyi AIHM Kararlarının İcrası Dairesi (AKİD)” ve “DH Toplantıları” konularında sunumlar yapılmıştır.

FRANSA'YA YAPILAN ÇALIŞMA ZİYARETİ

Ülkemiz ile Fransa arasında terörle mücadelede adli işbirliğini geliştirmek amacıyla 1-4 Haziran 2015 tarihlerinde Fransa Adalet Bakanlığı, Paris Terör Mahkemesi ve Terör Savcılığına Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Sn. Ahmet Başaran başkanlığında Bakanlığımız temsilcileri ile terör suçlarına bakmakla görevli Cumhuriyet Savcıları ve Sulh Ceza Hâkimlerinden oluşan 11 kişilik bir heyet tarafından bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Heyete Paris Büyükelçiliğimizde görevli Adli Müşavirimiz Sn. Abdullah Aydın ve Fransa'nın Ankara Büyükelçiliği Adli Müşaviri Sn. Bernard Lavigne de eşlik etmiştir. Ziyaret kapsamında Fransa Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Paris Anti Terör Mahkemesi Hâkimleri ve Paris Anti Terör Savcılığı ile görüşülmüş, ülkemiz açısından terörle mücadelenin arz ettiği önem ve iki ülke arasında bu konudaki işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla yapılabilecekler üzerinde durulmuştur.

Çalışma ziyaretinin ardından Bakanlığımız heyeti Paris Büyükelçimiz Sn. Hakkı Akil tarafından kabul edilmiştir.

UHDİGM'DEN

UHDİGM'DEN AYRILAN ARKADAŞLARIMIZ

Daire Başkanı Ayben İYİSOY Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı görevine,
Tetkik Hâkimi Doç. Dr. Bahadır YAKUT Van Cumhuriyet Savcılığı görevine,
Tetkik Hâkimi Harun SAĞLAM Yargıtay Tetkik Hâkimliğine,
Tetkik Hâkimi Şahin ALTUĞ Türkiye Adalet Akademisi Tetkik Hakimliğine,
Tetkik Hâkimi Yücel ARSLAN Anayasa Mahkemesi raportörlüğüne,
Tetkik Hâkimi Hüseyin GÖKTEPE Anayasa Mahkemesi raportörlüğüne, atanmışlardır.
Arkadaşlarımıza yeni görevlerinde başarılar diliyoruz.

YURTDIŞI ÇALIŞMALARI İÇİN GÖREVLENDİRİLEN ARKADAŞLARIMIZ

Tetkik Hâkimi Mehmed YERLİKAYA Avrupa Konseyi Kara Paranın Aklanması ile Mücadele
Önlemlerinin Değerlendirilmesi ve Terörizmin Finansmanı Uzmanlar Komitesi (MONEYVAL)
Sekretaryasında görevlendirilmiştir.
Arkadaşımıza başarılar diliyoruz.

UHDİGM'DE GÖREVE BAŞLAYAN ARKADAŞLARIMIZ

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Abdullah MURAT
Uludere Cumhuriyet Savcısı Hasan Serdar ÇELİKBİLEK
Salihli Hâkimi Kansu KARA
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Fatma DÖNMEZBİLEK
Yargıtay Tetkik Hâkimi Harun DUYKU
Reyhanlı Hâkimi Hayriye KESER
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Muhammed Bilal DÖNMEZBİLEK
Yargıtay Tetkik Hâkimi Ebru Cansu KARAKUŞ
Yargıtay Tetkik Hâkimi Yusuf Emre KÖSE
Akçakale Hâkimi Tuba ERGÜL
Hassa Hâkimi Rahime Füsün ÖZKANAKTI
Erdek Hâkimi Özgür KARACA
Arkadaşlarımıza hoş geldiniz der, yeni görevlerinde başarılar dileriz.

1.SINIFA AYRILAN ARKADAŞLARIMIZ

Tetkik Hâkimi Tuncay ÇINAR terfi ederek 1. sınıfa ayrılmıştır.
Arkadaşımıza başarılarının devamını diliyoruz.

NİKAH-DÜĞÜN

Tetkik Hâkimi Yetkin ERGÜN ve Elif ÖZALP 15/11/2015 tarihinde,
Adalet Uzman Yardımcısı Uğur BEKMEZ ve Saliha KANLI 22/04/2015 tarihinde,
Adalet Uzman Yardımcısı Yeşim KÖLELİ ve Uğur ERDEN 23/08/2015 tarihinde,
Sekreter Halime ELKÜN ve Uğur YAMAN 05/09/2015 tarihinde,
Sekreter Merve YILDIRIM ve Tevfik ÖZER 25/07/2015 tarihinde,
Memur Macit CANGA ve memur Merve YETİK 08/08/2015 tarihinde,
Tunca ÇAĞLAYAN ve Songül ÇAĞLAYAN 09/08/2015 tarihinde evlenmişlerdir.
Kendilerine ömür boyu mutluluklar dileriz.

ULUSLARARASI HUKUK VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adalet Bakanlığı Ek Binası
Namık Kemal Mah. Milli Müdafaa Caddesi No:22
Kızılay - Çankaya / ANKARA

www.uhdigm.adalet.gov.tr